

Mahjas Weefis ar peefuhtifchanu

Ar peefuhtifchanu eefšiemē:
 Par gadu 2 rbl. 75 kap.
 " 1/2 gadu 1 rbl. 40 kap.
 " 1/4 gadu 90 kap.
 Rīgā fanemot:
 Par gadu 1 rbl. 75 kap.
 " 1/2 gadu 90 kap.
 " 1/4 gadu 50 kap.
 Ar peefuhtifchanu ahršiemē:
 Par gadu 3 rbl. — kap.
 " 1/2 gadu 1 rbl. 60 kap.
 " 1/4 gadu 1 rbl. — kap.

Mahjas Weefis.

Politisks un literarisks laikraksts.

Ar pašā wifufšehliga augstā Keisara weefšchanu.

Redakcija un eefpedijija atrodas Rīgā,
 Ernesta Plates grabmatu- un bilšu-brulatawā un burtu-lecturē pēe Petera bafnijas.
Sludinājumi maffa
 8 kap. par weenas slejas fmallu rakstu rindinu.
 Apstallejumi uš Mahjas Weefi un sludinājumi fubtami uš fšabdu abrefi: B. zencenindis roseru Maacs Biaener, r. Para. (Mahj. W. eefped. Rīgā.)

Mahjas Weefis isnahk weenreis nedetā, freschdeenās. — Ar katru numuru isnahk literarisks peefikums un katru mehnesi semkopibas peefikums.

Saturs: Par fšubpibu. (Turpinajums.) — Par lautas isglitibu Bruhšijā. — No eefšiemē: a) Waldbas leetas, b) Baltijas neftikumi, c) No žitām Kweewijas pufem. — No Rīgas. — Teefu leetu nodafa: Aifrahbijums dafšiem žeen. Jautajenu eefubitajiem. Jautajenus un atbilde. — Grabmatu galds. — No jaungada wiftem arpirufšees. — Walefjās wehstules. — Tirgu finas. — No ahršemem. — Telegramas. — Dafšadi raksti: Par pafaulēs izfšechanos un bojā eefšchanu. (Turpinajums.)
Literariskā Peefikuma: Staišā dštrawneze. (Turpinajums.) — Faja. (Turpinajums.) — Atbilde uš felseņu jautajumeem. — Domu graudini. — Džestli. — Rebus.

Par fšubpibu.

Dr. P. S. (Turpinajums.)

Vai dšerfchanās fšergru ar fšemem apkarotu, tad pehž eefpehjas jaluhto grofīt apsta lli, ka tee dšerfchanas izfšechanos un peenemšchanos wis neweizina, bet mafna, jaluhto stiprinat griba un eefpehja dšerfchanai nepadotees, jeb ja tas jau notizis, tad atkal atfwabinatees un jaluhto atraft tahds lihdseklis, kas rada reebjumu pret alkoholistem dšehreeneem.

Dšerfchanu stipri weizina leclais frogu flaitis. Winu pamafinafchana katrā finā wehlejama. Frogu weetu waretu eenem tehjas un kafijas pahrdotawas. Tehja un kafija naw wefelibai til kaitigas, tā alkohols un bef tam ari apmeerina fšahpes. Bet frogu isnihžinaschana un to weetā tehjas un kafijas firgotawu eerihšochana naw til weegli ifdarama un pagehř gadeem laita. Turklait ari nedrihtit aismieft, ka frogu ihpafšneeli ne labpraht atfazi-jees no sawām felta bedrem, kautiŃhu to ari pagehřretu wispahřigs labums. Kates leelafā jeb mafafā mehrā egoiŃs un domā, ka beidsot tal pats few tas tumalais. Wehdigi — bet tur deemschehl nelo darit! Tee retee, kas fšehgufchi fawus frogus jeb ari wehl fšehgs, uŃfkatami tā ihwehmumi, turpreti no leelafās dafas fagaidams, ka ta wis nefšlirfees no jawām felta ahdecem. Tā tad Ńchai finā maf kas žerams. Waretu warbuht tomehr tilt eer ihfotas kafijas un tehjas pahrdotawas, kautiŃhu ari frogi paliktu, zaur to pehdejeem justu laba teefa dšehraju. Saprotams, ka leelgruntineeli, tā waretu teift uš frogu rehkina ta nedaris, tas buhtu jadara žiteem. Bet pee muhfu apstokfeem Ńchai finā atkal maf kas ifdarams. Ja

tā, tad nelo darit, jagaida, kamehr waldbiba frogu buhšchanas pamatigi pahřgrofa. — Dšehreenu pahrdotawu kon-žefijas wajadsetu til uŃizet kreenām, uŃizamām perfo-nam, pahrdeweju faukt pee atbildibas un bahřgi fobit par nelahřribam, kas wina frogā notifufšas un furām dšeh-rums par žehloni.

Kas eefazis fšuhpot, tam, tā redsejam, gauschi grehti dšerfchanu atstah, — kahda nu turajam daba. Weenam weeglaki, otram grehtati un trescham pawifam ne-eefpeh-jami. Dafšs labs gan wehl aŃiŃst, ka dšerfchana eewed poŃtā un labati buhtu, ka to atstah, bet noŃfehlojamais radijums grimis jau til dšiki, ka wairs newar atmeft fšuhpofchānu. Tam eet fawā finā lihdfigi Dwidā Mede-jai; eeredf gan kaunu un ari to atŃiŃst, grih fetot laba-kam, bet nepeshi, tā tā beidsot tomehr janopuhšas un jaiŃjauz: „es redfu labatu un ari atŃiŃstu, bet Ńliltakajam seloju.“ Vai dšerfchanā panihufšcheem buhtu eefpehjamš labotees un tilt no breeŃmigā eenaidneeka wafā, tad wa-jadsetu eerihšot „glahbfchanas namus“ — „dšehraju aŃi-lus“, lai tahdeem grimufšcheem nabafšneem buhtu eefpeh-jams atgreestees un atstah fšuhpofchānu.

Seemet-Amerikā dafšas waldbibas, grihedamas dšerfchanu isnihžinat, pawifam aifleedfa ar degwihnu tirgotees, da-Ńšas turpreti atkal uŃlika uš to augŃus nodokfus — umuitas, bef la buhtu fšafneegufšas fawu mehrki. Tas jau nu weenreis žitwefa dabā, ka aifleeeti augli falbi. Katram žilwekam leelafā jeb mafafā mehrā peemihš dših-Ńchanās pehž břihwibas. Aifleeeti to, un dafšs labs to daris — luhl til tadeht ween, ja eefpehs — ka tas aif-leeeti. Berne fafa: „Ja es buhtu ŃaiŃtiŃs paradiŃe, haudit faldo debefs laimi, tad labpraht ihwehletos eeli.“ Tā tad eewehřofot Ńcho, dafšā finā Ńahribas beedribam pat waretu pahřmeft dšerfchanas weizinaschānu, lai gan nam leedsams, ka winu panohlumī leelaki, lai nu ari ne til leeli, tā warbuht dafchi domā un tiz. Sahtibas beedribas dšerfchanu aplaro aifrahdidamas uš dafšadee m faunumeem, kas no pahřleežigas alkohola haudifchanas žetas, tā meefigu un garigu panihšchanu, dšehraju beh-digo galu, fahđfšbam, fšepławibam, gimenu nelaimem

u. t. t., bef tam wehl no beedreem Ńingri pagehřredamas nedfert.

Aifrahđijumi uš fšuhpofchanas behdigeem augteem tei-žanū, bet ne-eefpehji aturet no dšerfchanas. Mums ar mahja, ka dšehrajeem eŃot elle wafā, ka elle teem eŃot taiŃta un ka fšepławam, fagteem, burjweem u. ž. dafa neduhšchot debefs walŃibā un tomehr netruhtit ne fšuhpu, ne fšepławu, ne fagtu, ne neiŃlibas wehřgu. Bilweks Ńin, ka jamieft un tomehr dšihwo. Tapat ar dšehroju, winiŃ Ńin, ka fšuhpofchana kaitiga, bet wilžinas wimu atstah, domadams, ka preefŃha wehl laika deefgan — Ńcho-deen wehl beidsamo reis eemetiŃchu, rihtā gan wairs ne, peenahř rihts — un dšer atkal. Uš eeli žefŃ brugetš labeeem apnehmumeem. Netruhtit ari dafchu peemehru if dšihwes, kas dšerfchanu weizina. Luhl wimu tehmš, tā warbuht dšehrajs domā, beefchi ween eemet pa glahŃitei degwihna, reifam nefina wairs pat tur mahja un tomehr aifneedŃis deefgan leelu wezumu un tā rahdas deefgan laimigs, waj tad nu taiŃni man buhs japeedŃihwo dšeh-raju behdigais gals, ja redseŃhu, ka teefcham fahř Ńihti eet, nu tad jau wehl laika deefgan dšerfchanu atmeft. BřiwniŃŃka žeriba, kas tu pat firngalwja kruhtis neiŃ-dŃeefti, kad gurdenais želineeks tumŃhajā lapā fawu gaitu beids, — ir tur winiŃ wehl uŃfrawuŃ žeribu — ir tur winiŃ wehl tiz.

Lops dšihwo til azumirkam. Tapat nedrihtit aismieft, ka ari žilweks pa datai ir azumirkta mehrģs. Dafšs labs eestahjees Ńahribas beedribā ar apnehmumeem ne-dšert un warbuht jau žetā uš mahju firdŃinu atpuhtina-dams peefstahj pee krodŃina, kur eegahjis uš pawiŃŃtamu un draugu uŃajinaschānu eemet glahŃiti Ńihwo, domadams, ka ta tal nefa leela newar laitet. Žil labs, ka Ńahribija eefŃšas, žilwekam rodas tuhlin waj pawifam glufchi žita dšihwiba, kas tur nu ir neeks, eemetiŃchu wehl otru, tad gan wairaf wairs nelad nedŃerŃhu, lai Ńhi paleek bei-dŃamā reife — tā domadams winiŃ iŃpiet, dšer pats un dod ari žiteem. Tahdi teel tuhŃota glahŃite palaf glah-Ńites, lihdŃ kamehr firģs finā labati žetu uš mahju nekā wina lungš.

Dafšadi raksti.

Par pafaulēs izfšechanos un bojā eefšchanu.

Dr. K.

(Turpinajums.)

Ńhi Ranta-Laplafa pafaulēs izfšechanās hipotefe atrada fewiŃŃhu pabalŃu zaur fifiŃa Plato*) ihmehgimajumeem, bet jaunafā laikā tomehr dafchi par tās pareifibu ŃahufŃhi Ńchāubitees. Tā fewiŃŃhi Fajs (Fayes) un Rirkwuds puhlejuŃhees peerahdit, ka no tahdas gafes hum bas pa-wiŃam newarot atdalitees rinki, bet pat ja tee buhtu at-dalijufšees, tad teem wajadsetu greestees uš otru puŃi nekā to redŃam ihŃenibā. Saturna rinki, tā to Ģirns peerah-dijis, ne-eŃot nefas žits, ka kahds saturna pawadons, meh-nesis, kas ihŃehlihdis Ńihlās dafas, warbuht gahŃes Ńchli-drumā un nu turpinajot greeŃchanos gredŃena formā, lihd-Ńigi tā dafchi kometi iŃirft un rada meteoru Ńrahwu. Bef tam peerahdits, ka dafchi planeŃhu pawadoni apŃkreen daudf ahřraki ap fawu planeti, nekā wina pate ap fewi apgreefšas. Tā tas pee marja mehneŃcha Ģobos, kurŃch apŃkreen ap marsu 7% Ńundās, kamehr mars pats ap fawu aŃi apgreefšas til 24 1/2 Ńundās. Ńcho leetu nu tomehr waretu tā ihklaidrot, ka tajā laikā, kad Ģobos at-dalijās no marfa, pehdežais teefcham ap fewi greeŃfās war-buht wehl mafafā 7 Ńundās. Ģobos, mafš buhdams, ahři atdŃifa un fajeeteja, zaur to tas wareja turpinat tilpat ahřru greeŃchanos, mars pats turpretim daudf leh-naki atdŃeefstot, ar laifu pamafinaja fawu apgr eefšchanās ahřrumu. Tapat dafchi aŃtronomi rehkina, ka toreiŃ, kad mehneŃis no femes atdalijās, pehdeja apgreefufšes ap fewi 3—4, waj wisleelakais 10 Ńundās; atdalijufšees Ńhee abi fermeni zaur fawu peewillŃchanas Ńpehfu ŃawŃarpigi Ńahfa kawet apgreefšchanās ahřrumu, fewiŃŃhi kamehr tee abi

wehl bija kwehloŃhi Ńchidori; tā mehneŃs, kurŃch 50 reifes mafafs par Ńemi, tagad apgreefšas ap fawu aŃi un ap Ńemi til 28 deenās, Ńeme gan wehl 24 Ńundās, bet ari tās greeŃchanās paleel arweenu lehnafa, zaur to ka mehneŃs un faule peewell juhras uhdeni*), kas pret faufsemem paiŃuma formā atŃidamees, Ńemes greeŃchanos kawē.

Par Ranta-Laplafa hipotefes pareifibu ari jaunafā Ń laifds uŃahjuŃhees dafchi aŃtronomi un filofofi (prahtneeki), tā Lewerriejs (neptuna apreŃkinatajs), RoŃŃs un Spensers. Tā Spensers uŃrahda, ka, ja uranus un neptuns greeŃŃas ap fawu aŃi otradā Ńahribā, nekā tas bija fagaidams pehž Ranta-Laplafa hipotefes, tad tas warejis izŃeltees zaur dafchadibu, waj rinki no galwenafās mafas atdali-juŃhees peenem plahnu, Ńihpas wihřgu formu, jeb pilnigi apalu, gredŃena formu. Pee pilnigi apateem gredŃeneem, kahdi warejuŃhi atdalitees toreiŃ, kad Ńferoida mafa bija wehl loti Ńchlidra, greeŃchanās ap fawu aŃi wareja gre-dŃeneem pahřtruhtitot un par bumbam Ńawelkotees eefahŃ-tees uš otru puŃi, nekā pate galwenā mafa greeŃŃas. GreeŃchanās ap galweno mafu, pa planetu orbiti turpretim ari pee neptuna un urana noteel uš to paŃhu puŃi, uš furu greeŃŃas galwenā mafa un žitas planetes.

No žitām pafaulēs izfšechanās hipotefem deefgan pa-ŃiŃŃtama Nordenscheida hipotefe. Pehž wina hipotefes muhju Ńemes lode tā ari žitas planetes izŃehlās zaur me-teoritū (krihtofchu ŃwaigŃhnu) Ńafopojumu behgaligi ilgā laifmetā (600,000 biljonu gabds). Pehž wina apreŃkina wehl tagad il gadus uš muhju Ńemi notrihtot ap 10 milj-tonu (1 tona = 61 pudam) meteoritu un meteoritu putektu. Ńeme katru deenu Ńateel fawā žetā ap 13 milj. meteoritu, bet itai kahdi 2—3 no teem Ńafneedf wefeli, kaut nu gan zaur leelu ŃarŃumu, kahds izŃetas teem ar Ńemes ga ifu Ńadurotees puŃiŃufufchi — leelu leelā data no krihtofcheem meteorieem zaur Ńemes gaisu kwiŃdami ŃaŃchliŃt putektš,

kā to beefchi redŃam, ka krihtofchās ŃwaigŃes atŃahj dširŃitelu Ńchwihru.

Nordenscheids peenem lihdŃ ar krukŃu bef žeta, Ńchlidra un gafes weidiga, wehl žeturto materijas parahđibu, proti etera weidigo (jeb pehž krukŃa ŃpihdoŃcho) materiju. Ńchahđā Ńahwofli katris materijas atoms til tahru weens no otra, tā nekahds weena atoma kimeŃka waj molekula eefpaids uš otru naw domajams — tahđā Ńahwofli ma-terija pehž Nordenscheida domam warot taiŃni pahreet žetā jeb Ńchlidrā formā, bef ka tai papreefŃhu buhtu ja-pahreet gafes weidigā formā. LihdŃigi tā Ńchlidrā deenā izŃetas Ńemes gaisā mahloni, tā ari if etera wareja ifda-litees pafaulēs materijas mahlonis, pee kam tas Ńipri ŃalarŃa, kuŃtibai pahřeot Ńitumā. Ńitums gan atkal ahři iŃtaroja Ńaltajā pafaulēs ruhme (kā jau minets ap 142 gradi Ńaltā). Ńchis mahlonis nu wareja ŃahŃahwet if atŃewiŃŃheem atomeem un to gruppam; tajā wareja atraŃtees žetū weelu gabalini, pifeeni Ńchidruma un tā-pat gafes mahfuliŃchi, wijas Ńchis dalinas atradās pa-Ńahwigā kuŃtibā, gan peewilla weena otru, gan ari fa-duhrās. Zaur atŃewiŃŃhu dalinu peewillŃchanu un Ńadur-Ńchanos Ńchis pafaulēs materijas mahlonis palika mafafs, pee kam tad wina greeŃchanās palika ahřraka, kamehr wiŃs mahlonis Ńawillās ellipfoidā jeb Ńferoidā (kā to ari peenem Rants-Laplafs). Pehž ilgeem laifkeem Ńchajā ellip-foidā atdalijās Ńipri ŃalarŃufe un wairaf ŃabeŃejuŃe wi-dus maffa un Ńchlidrakās aplahř eŃofchās dalas. If pimejās mafas izŃehlās faule, if aplahř eŃofchām datam planeetes ar Ńaweem mehneŃcheem, bet ne tā tā Rants-Laplafs peenem zaur to, ka atŃewiŃŃheee gredŃeni pahř-truhtā, Ńawillās par bumbam un pehžaf atdŃifa; Nor-denscheids peenem, ka izŃehlās jauna mahlona dalinu Ńa-durŃchanās un Ńafopofchānās ap dafchodeem žentreeem, pee kam katra dalina zaur Ńituma iŃtarojumu peenahja pee žentra atdŃiŃuŃchā formā. Žo leelafa nu palika planeete, jo wairaf Ńafpeedās un ŃalarŃa tās eefŃehjās dafas, bet tomehr Ńitums nefafneedfa tahdu pakahpeemu, tā buhtu warejis wifu Ńemes widu iŃkauŃet. Organifkā dšihwe Ńah-

*) Stat. „Mahjas Weefa“ 1893. g. Nr. 40. „Ńeme tā debefe-fermens“.

*) 1893. g. „Aurtruma“ 7. burtnižā eeweeotā rakŃā „Ńau le tā wijas dšihwibas un laŃtibas raditaja Ńemes wifŃu“ nepareift aŃrahđi tā, ka faulet ne-eŃot eefpaida uš juhras pluhdeem un atpluhdeem. Red.

Weens no eeroischeem dferfchanu aplavot „brihwā griba“ — dšifšchanās no schuhposchanas atturetees, bet deemschehl brihwai gribai jamaš robesčas un ta atkoriga no dafschadeem apstakkeem un eespaideem. Ar grību jeb pareifaki wehlejumos ween, ja naw spehjas, no dferfchanas neiffargosees. Tadeht jarauga pehz libdsfetteem, ar kuru palihdsību grībai dferfchanu aishoht eespehjamš aiffneegt fawu meheli. Tahdu lihdsfektu, swarigatu jeb neswarigatu deefgan daudš. Wehs jau dafchus no wineem apstakijām.

Seemet-Amerikā, Anglijā u. z. pastahw dafschadas etaišes, kurās dšehrajeem eespehjamš atradinatees no schuhposchanas un kūrām ari teescham teizami panahštumi. Jaunakā laikā ari Somijā dibinata tahda etaiše pehz Wakor-Eiropas paraugeem, — par kuru eš fawa rakšta beigās wehl tahdu wahrdu teifšchu.

Kad eewehrojām postu, kas zetās zaur dferfchanu, tad war til preezatees, kad medizinaī tā leelas laimejees atrast lihdsfektu pret schuhposchanu — lihdsfektu, kuršch rada reebjumu pret alkoholiškēem dšehreeneem un padara, ka tos nemor panest. Par wina atradejeem ušfstatomi Italeešchu ahršts Dschakominis un Anglu ahršts Jozynt (Bombajā — Indijā). Wehšak par jaunā lihdsfektu pret dšehrumu — striknina — išeptišchanu sewiškēi ruhpejees Franzusis Lutons. Jaunais lihdsfektis pret dferfchanas fehrģu — „striknins“ pats par sewi nemot, finams jau šen bija pašifštams tā breesmiga giste, bet fwešcha bija wina dšehruma dšeedetaja spehja. Pirmais, kas kreewijā strikninu fahla isleetot tā lihdsfektu pret dferfchanu un par faweem eewehrojumeem farakštija interesantū rakštu, bija dakters Jarofschewiškis. Drihs pehz ta isnahja wairak dafschadu rakštu un pašinojumu par eewehrojumeem ar strikninu ahršefjot dšehrajuš, no Popowa, Parischewsta, Tolwinsto, Manajeina, Dobronawowa, Balabanowa, Kopeljansta, Subojina, Sawadsta, Portugalowa, Pombrata un Zergofsta kungeem. Par jauno lihdsfektu pret dšehrumu un wina panahštumeem rakštis wairak laikrafštis. „Недъла“ (Nedelja) 1891. gada 11. numurā par wina rakšta:

Gadi trihs atpafak „Недъла“ atrodas tahds pašifštamā ahršta W. D. Portugalowa tga nemisai garsch rakšts (Лечение пльства, 1888. № 8), kuršch daudš tuhštostch nelaimigeem isliktās buht glahbeja wehšis. Rakštā tifa pahrunata Franischu mahjita wihra Lutona tga aifrahbijums un eeteitums, ta dšehfchanas fehrģa dšeedejama zaur striknina eefschlazinafchanu apafsch ahdas. Portugalowa tga aifrahdija uš atraduma swaru un ta wiafch atrasto lihdsfektu jau wairakfahrtigi ar labēem panahštumeem ismehģinajis. Lihdsģigi aifrahdijumi ari atradās žitās laikrafštis, starp kweem ari Waldbibas Wehšinesī (Правительственный Вестник). — Tahšak rakšta „Недъла“ tā:

1891. gada „Врача“ (Kreewu ahršfneezibas schurnals) 10. numurā atrodas tahds ahršta W. S. Zergofsta tunga rakšts, kurā toti interesanti pahrunati atga-

dijeeni, kuras wiafch pušgada laikā eewehrojis schuhposchanu dšeedinot ar strikninu. Pawiřam desmit atgadijeeni. Lařtāja azim parahdas wefela rinda alkoholiřtu (schuhģģu), tahds dahřfneeks, galdneeks, mehneeks, muifčas pahrmaltneeks, tirģotajs, tekniķis, muifčas ihpařchneeks (atwatinais leibģuřars), kafejs, garidneeks un fudmalneeks, tā tad dafschadu fahrtu peederigeē. Panahštumi ar strikninu israhbijās brihnischi. Dšehrojeem, kuri jau gadeem (dofchi pat gadu desmitām) schuhposchanai padewufchees, pehz striknina eefschlazinafchanas radās breesmigs reebjums pret alkoholu un newareja wairš garigu dšehreenu panest.

Kahds Zergofsta tga pazients, ihšis schuhģa, kuršch domaja, ka tam dšehfchana jau no liřtēna nolemta un ari nemas nēwehlejās no winaš wafā tift, tiftai uš mahtes luhģunu atkahwa pee sewis ismehģinat striknina eespehju pret dferfchanu, — sewiřski wehl tapehģ, ka netizeja panahštumeem. Tifa eefschlazinats 8 reif falfpeterafstahģs striknins (papreefšchu 1/100, tad 1/10 un pehdģi 1/20 grana, t. i. 0,001, tad 0,0015 un pehdģi 0,003 grama). Pa ahršfchanas laitu un diwi nedatš pehz tam šlunneeks pawiřam nedšehra, pehz pašcha isheizeeneem tiftai tapehģ, ka ne-efot naudas. — Alģu dabuřis wiafch apnehmās kreēni fafschuhģpotees par spihiti Zergofsta tgm, bet tawas isbailes, tad jau pehz pahra třchartam radās tahdas galwas fahpes un wemřchona, ka žitās peespeests eet gulet. Pehz diwi nedetam atkal no jauna mehģinaja fahfertees un schim noluhřtam tifa nemts labakais Kreewu degwihņš, bet panahštumi bija tahdi pašči tā eepreelēch, par to schuhģa tihri isřamifa un apnehmās pamafam atkal no jauna eeradinatees dšert. Eefahštumā wiafch dšehra pa pilitei un pehz pamafam arweenu wairak. Tiftai tahdi tas atkal eerođinajās un ar laitu dšehra tāpat tā fenaki. No ahršfchanas atahrtoschanas wiafch negribeja wairš ne dširdet.

Šf peewestā peemehra redšams, ka striknins ne tiftweē giste, bet ari eewehrojāmā mehřā preiģifte pret schuhposchanu, kautschu gan ģruhtī iřdšeedet žilwetu, kuršch par wari atkal wehlejas no jauna fahšimt.

(Turpmat beigās.)

Par tautas isģlihtību Pruhģijā.

Profesors Peteršile eewetojis Wahju laikrafštā „Preuřishe Jahrbücher“ iģ. g. oktobra burņijā rakřtu par tautas řkolam Pruhģijā. Špreeřtot pehz řchi rakřta ja- atifhiti, ka Pruhģijā tautas řkolas řahw uš eewehrojami augřta pakahpeena. No 5,401,568 behrneem, tam 1891. g. bija jaapmeklē tautas řkolas, tiftai 945 behrni atrahwās no řkolas, t. i. no 5737 behrneem weens palita bes řkolas mahģibam. Mahģibas Pruhģijas tautas řkolās, fahřot no 1850. g., top pašneģtas par weli — bes mafas. Školas jazei un jařtur walřtim (Gemeinde), waldbiba palihdsi tiftai ahrfahrtiģids gadijums. Alģas řkolotajeem deefgan peemehriģas, ja tās faliģifina ar řkolotaju alģam žitās

femes. Pehz „Magazin für Literatur, 1892.“ 1886. gadā tautas řkolotaju alģas bija pilřfētās žaurmehřā 1277 marķas (ap 550—600 rbf.), uš laukēem 951 marķa. Waldbiba žer turpmat řkolotaju alģas paauģtinat lihdsi 1000 marķam gadā.

Kopšuma, fahdu Pruhģijā iřdod preefšch tautas řkolam, fafneedfa 1886. g. 116 milj. 464,385 marķas, t. i. ap 55 milj. rbf., 1891. g. 146 milj. 225,312 marķas, t. i. ap 70 milj. rbf.

Uř latru eedřihwotaju isnahja preefšch tautas řkolam mafkat 1861. g. žaurmehřā 1 2/3 marķas, 1891. g. ap 4 2/10 marķas, t. i. ap 2 1/3 rbf. Uř latru řkolenu 1861. g. isnahja isdemunu žaurmehřā ap 10 2/3 marķas, 1891. g. ap 29 3/4 marķas, t. i. ap 14 rbf.

Šchee řkaiti dod teizamu leezību par eedřihwotaju ruhpeřchanos preefšch řkolam. Šfrahdas, ka isdemuni par řkolam Pruhģijā aug daudģ ahrtrati nekā eedřihwotaju řkaitis. Ap 1870. g. Pruhģijā bija apmehram 25 tuhřti. tautas řkolu, 1891. g. tautas řkolu řkaitis jau řneedģas lihdsi 30 tuhřti. Weenā treřřchdatā, t. i. ap 10 tuhřti. no wiařam řkolam řrahđaja diwi un wairak řkolotaju wairakās řķajēs.

Žaur řkolu wairumu isřķaidrojas ari miřģiģais laikrafřtu un řchurnalu řkaitis, kas Pruhģijā un miřpahriģi Wahģijā teet lařtis. Šfrahdas, ka Wahģija, isnemot tiftai mafō Šweizijū, řchāi řinā řahw wiařam Eiropas semem preefšchā. Štatistiki isřehģinajufchi, ka Šweizijā uř 1 milj. eedřihwotaju isnahř 230 laikrafřtu un řchurnatu,**) Wahģijā 129, Franģijā 114.

Šģlihtības progřeřs (uř preefřchu eefchana) Pruhģijā redšams ari no tā, ka uř katreem 100 rekrufcheem tahdu, kas nemahģeja ne rakřtit ne lařti, bija no 1870.—1871. g. 2 2/10 žaurmehřā, turpreim no 1891.—1892. g. tiftai ap 1/10 žaurmehřā. Šchee řkaiti it sewiřski uřřriht, ja faliģifinam tos ar lihdsiģeem řķaitēem žitās semēs. Baltijas ģubernās uř 100 rekrufcheem nahř ap 3—5 rakřtit un lařti neprateju.

Par isģlihtības wairořchanos Pruhģijā leezina ari řekofšchee apřtakti. 1882. gadā laulības kontraktis***) famu wahrdu nemahģeja parakřtit no 100 wihřeefcheem 3 2/3 procenti žaurmehřā, no seeweeřcheem 5 2/3 procenti. Turpreim 1891. g. uř 100 wihřeefcheem nahja tiftai 1 2/3 prog. un uř 100 seeweeřcheem ap 2 2/3 procentu rakřtit neprateju.

*) 1 marķa = ap 45 fap.
**) Un Latweefcheem? Latweefcheem wehl pawiřam neifnahř ne desmit laikrafřtu!! Wehs jau runajam, ka pee mums žiģtiģi lařta laikrafřtus, ja uř wairak mahģam isnahř pa lahdam nebuht laikrafřtam. Ķai gan ģruhtī lařti, ģruhtī pašellei laikrafřtuš, bet to mehř ar laikrafřtu lařřfchanu pee mums wehl wiařai behdģi. Seemet-Amerikā dafschās walřis isnahř žaurmehřā uř ģimenes 6 laikrafřti un 3 altijā?! Wehs fuhrojamees par ģruhteem lařteem, ja, tā lař tee wate ir buht labaki, ja mehř pašči netepam labaki, uřģiģtiģali laikrafřtu un kreēnu ģrahmatu lařitaji. Tagad žariģlojas žitadi, tā fenal un lař to waretu, tad it katram, kas negriģ bojā eet, jafelo atřiģřibās ģaitai, jalafa ihřti daudģ, daudģ, daudģ wairak nekā tagad, laikrafřti un ģrahmatas.
Red.
***) Wahģijā pašahw žiwilauliba.

tās uř femēs jau no paščas pirmās isģelřchanās laikā. Ja nu ari peenemtu Nordensčhelda hipotefi par pareifu, tad tomehř jau wina laikā aprehģins, tahdā isģehģlās femēs lode žaur meteoritu fahřifchonu, ir nepareifis. Ķoreif, tad femē bija daudģ mafaka nekā tagad, ta řawā želā newareja wis iřdeenas fatift 13 miljonus meteoritu, bet famehřā ar fawu leelumu, daudģ mafak meteoritu, famehř pehz Nordensčhelda aprehģina ta wareja it ģadus paleelinatees par 10 milj. tonu, isģeltees 600,000 biljonu ģadģs, tomehř ihřtenidā wajadřeja paēt daudģ tuhřtostch reifes ilģakom laikmetam, un til ilģu laitu peenemti preefřch femēs isģelřchanās ir pehtmeekam, kas parahdis reģlinat ar ģadu miljoneem, isleelas par traku. Weř tam řchi hipotefe řliti fahřiti ar ģeolodģiķēem pehtijumeem, pee kweem řfimenteras formajijas, kuras uřdeni nogulřřchās un kuras atrodamas organiřtas dšihwes atleelas, neřneedģas taiřchu besģaliģā dřitumā femē eefřchā, bet wifuleelakais to beejums neřneedģas pahri par 30 werřtem. Ķai uř femēs waretu fahřahtees 1 metri (ap 3 pehdģu) beefa fahřia it meteoritu paleekam, ir pehz Nordensčhelda aprehģina wajadřeja paēt ap 200 miljonu ģadu — un daudģi pehtmeeki neřkōita organiřlās dšihwibas isģelřchanos pat til iģi atpafak.

Wehl mafak tizamas tā Nordensčhelda, ir žitās jaunakģs laikā radufchās hipotefes par pašaules isģelřchanos, tā řaja hipotefe, pehz kuras pašaules materijas pirumahřoni žehģlās leelas mehřras, žaur to řchis pirumahřonis řadaliģās wairak datās, it kūrām žehģlās ģredřeni, kas tahdā weetā buħdami beefaki řawillās ap řcho beejako datu par bumbam u. t. t. Katrā řinā weentahřřchakais un řķaitakais isřķaidrojums par pašaules isģelřchanos pehz melanikas liřumeem ir Kanta-Baplařa.

Tāpat tā faule ari muřģu femēs lode eefahštumā (pehz Kanta-Baplařa) fahřahweja it kwehlořchās ģahřes un eenehma isřķaitijumu tahtu pahri par mehņeřcha tagadejo atahřtumu, ar laitu ta ģreesdamās atdalija riņķi, kas pahřtruhģa un řawillās par mehņeři — pate femēs lode arweenu wairak řawilldamās pahřģahja kwehlořchi jeb uģunigi řchķidrā formā un beidřot uř tās žaur řituma isřtaro-

řchanu radās žeeta ģarofa, kas eefahštumā wehl bija plařna un beefchi tifa pohřrouta un řalaufita no it femēs eefřch-puřes isřlauřřchamees lahwas mafam. Ar laitu řchi ģarofa palita til žeeta, ka to wairš neřpehja femēs eefřchā atrodofchās kwehlořchās mafas leelakā mehřā řalaufit. Tā tā nu femēs žeetā ģarofa řpeda uř řchķidro mafu, tad tomehř weetu weetam kwehlořchā eefřchsemēs mafa isřlauřās tā lahwa — isģehģlās tā fahřtee uģunš mehņeju kalni. Weř tam řchķidrai mafai femēs eefřchpuřē řawelkotees, femēs ģarofa palita preefřch tās par leelu; řchajā ģarofā radās krunkas — isģehģlās kalnu rindas, isģehģlās eedobjumi (kurdš fahřejeja uřdens — juřwas), aũģtumi — řauřfemes — lihdsiģi tā aħbols weřs palitdamš řaraujās, pee kam ta miřa řakrunkojas. Uřdens isģarodams un atkal uř femi nokriřdamš leetus, řneega un kuras formā un lihdsi ar temperatūras mainam pašahwigi řrahđā kalnu rindas nopořtidams un nolihdsinadams, kas tam ari ilģģs lai kmetģs iřdodas — tā peem. Alģu kalni, kas žehģlufchees famehřā neřil řenā pagatnē, jau řauđejuřchi wairak tā 1/2 no řawas aģrakās mafas. Tā tā nu Alģģs pehz dafřcheem aprehģineem kalni paleel 3—4 tuhřtostchu ģadģs par 1 metri (ap 3 pehdģam) femaki, tad wajaga buht pagahjuřcheem wairak miljonu ģadu no Alģu kalnu isģelřchanās. Neaũģstus un puřliħdsi lihdsenus femēs ģabalus leetus re. daudģ lehnaki řpehģ pořeminat, tā peem. reřķina, ka Anglijai wiařmaf 40,000 ģadi wajadřģi, lai ta taptu par weenu metri (ap 3 pehdģam) femaka. Šchim briřřcha m tomehř wehl tektoniřteem, femēs řawillřchanās eespaide em peeder pahřřwars — uřdens neřpehģ ahrtrati nolihdsinat kalnus nekā femē řawelkotees rabit jaunus; tahřakā nahřkamidā turpreim žadomā, ka ari muřģu femēs eefřch-puřes řarřtums ģaligi atřřifis, (kur nu gan paees toti lufes laifš, jo femēi řawelkotees rodas leela dafa jauna řarřtuma) un tad tāpat, ka to jau ta ģad redřam uř planetes marģa, atmosferiřteē eespaibi nemš wirořoku un ģaligi nolihdsinās kalnus. Alřķitu wehl žautajums, kas notifs tahřakā nahřkamidā ar femi. Dořchi dabas pehtneeki aģrak peenehma, ka uřdens, kas tagad femēs wirģū ar laitu řaweenofřchotees ar žitām mineratu weelam, atmi-

neem, femem u. t. t., un tā, ka wiař uřdens juřwā eēnem til 1/24000 no wiařas femēs mafas, daudģi akmeni un mineraki turpreim řpehģ uřnewi femi wairak tā 1/1000 uřdens, tad řinams, ka femē řpehtu ar laitu weegli eefřhřt femi wiařu uřdeni. Kad uřdens buhtu isřbeidřees, tad řinams ari wiařai dšihwibai buhtu jabeidřos. Semēs ģaiřa řfahřelka datas ari řaweenofřchotees ar minerakeem un atřķitu til ģaiřa řlahpeklis, kurā řinams, nekahđa dšihwiba neřpehģ pašahřwet. Aģrak uřrahđija it sewiřski uř mehņeři, ka tas řawā atřiģřibā aifřteidřees femēi tahtu preefřchā, ka tur jau eřot isřģudis, no akmineem eefřhřtis wiař uřdens un isřbeidřees ari ģaiřs. Tāpat tā mehņeřiš jau tagad ouřtis un bes dšihwibas, tāpat řlahřchotees nahřkamidā femēi. Weř labaki ispehtot atrodam, ka mehņeřcha peemehřs pawiřam nenoder preefřch femēs — tā gan žadomā, ka uř mehņeřcha, mafakais uř tās puřes, kura pašahwigi femēi peēģreestā, (no mehņeřcha otras puřes mehģ nefa neřinam) ari aģrak nekad naw bijis ne uřdens ne ģaiřs. To peerahđa ģaiřchi mehņeřcha kalnu forma. Uř mehņeřcha redřam it isřřifufřchus wulkanus, uģunš mehņeju kalnus un to kraterus; wiařpahri mehņes wirģus toti kalnains un nelihdsens. Ja nu uř mehņeřcha lahđ-reif buhtu bijis uřdens un ģaiřs, tad tee drořchi mehņeřcha kalnus buhtu daudģ wairak nořķalofufchi un nolihdsinajufchi, radijufchi leelus lihdsenumus. Šchis domas wehl wairak apřiřrina tas apřakģis, ka uř dafřchām mafinom ařteroidem (planetem, kas atrodas řarp jupiteri un marřu) tā peem. uř weřtas, kurai til 50 juřģščhu žaurmehřā (9 reifes mafak nekā mehņeřim) un kura tapehģ wareja buht daudģ tahřaki atřřifufē nekā mehņeřiš, wehl tagad war it řchķirt beefu atmosferu (ģaiřu). — Weř tam uģunš mehņeju kalnu lahřwam arweenu it peēřaukti uřdens twaiki, kas leel domat, ka ir femēs eefřchās uřdens neřtruhřti, tāpat uģunš mehņeja kalni iřdweřřch labu dafu oģtu řlahbes, kas ģogatiģi atřliħdfina wiařu no řahđeem it ģaiřa uřnemto oģtu řlahbes daudřumu un tapehģ ruhpeř par uřdens un ģaiřa isģeifřchanos it ģuřchi welģiģas.

(Turpmat beigās.)

Īsmot kara un juhras skolas, Pruhšija 1891. g. par mišam skolam kopā isdewa 232 milj. 526 tuhst. marlas. Tā tā Pruhšijai 1890. gada beigās bija ap 30 milj. eedšiwotaju, tad israhdas, la preešch tautas isglītibas katriš eedšiwotajs zaurmehrā maksā 7³/₄ marlas. Ja pee taut eemebro, la Pruhšijā preešch wispahrigām walstis wajadšibam latram eedšiwotajam zaurmehrā jamalsā 14—15 marlas, tad prozenti, kas nahl tautas isglītibai par labu, israhdas eemebrojami augsti.

Interesanti ir ari statistiske skaiti, kahdus atrodam R. von Kaufmana rakstā: „Die öffentlichen Ausgaben der größeren europ. Länder nach ihrer Zweckbestimmung.“ Kaufmanis isreškinajis, la 1892.—1893. g. preešch elementaras isglītibas latram eedšiwotajam zaurmehrā nahzees maksot: Pruhšijā pahrat par 5⁹/₁₀ marlam, Anglijā gandrihs 5⁹/₁₀, Franziijā ap 5¹/₂ m., Austriijā ap 2³/₄ m., Italiijā ap 1²/₃ m.

Ja ar šcheem skaitteem salihdšinam sumas, kas kriht us latru eedšiwotaju preešch walstis paradu deldešchanas un walstis kara-spehla ustuřešchanas, tad nahkam pee schahdeem rezultateem. Preešch paradu deldešchanas un kara-spehla ustuřešchanas latram eedšiwotajam zaurmehrā isnohl maksat, Pruhšijā ap 7¹/₄ m., Italiijā ap 7⁷/₇ m., Austriijā ap 8 m., Anglijā ap 15¹/₂ m., Franziijā ap 18⁶/₇ marlas. Israhdas, la mišas walstis preešch kara spehla un paradu deldešchanas eedšiwotajeem jamalsā wairak nelā preešch skolam. Pruhšijā preešch kara spehla un walstis paradeem katriš eedšiwotajs ismaksā 1¹/₄ reiš wairak nelā preešch skolam, Anglijā 2³/₅ reiš wairak, Austriijā 3 reiš wairak, Franziijā 3²/₅ reiš wairak, Italiijā 4²/₅ reiš wairak. J. K. z.

No eekšijemes.

a) Waldibas leetas.

Waldoschais Senats nolehmis, la personam, kuru manneezibas naudu isšchlehdis meerateesnešis, ir teešiba pagehret no krona atihdšibu, kurpretim kronis atkal peedben no isšchlehdetaja eeredna, jeb ja tas nespehtu atmoklat, tad no personam, kuras isšchlehdibu kaut kahdi wešimajusčas.

Waldoschais Senats atinis, la dentists us wīnu diplomu pamata newarot isstehgt no galwas naudas mafataju labetas. (R. m. app. 3.)

Baltijas un Pleškawas dšelszetu walde nošpreebuse dšelszetu eerednu skaitu pamafinat us 200. (Pet. Aw.)

Par Limbaschu pilšehtas wezako Widšemes gubernatora kungs apstiprinajis Aleksandru Tīlu un par ta palihgeem Morizu Etu un Wilhelmu Kelleru. (W. G. A.)

Zehšis L. Borewizam no Widšemes gubernatora atlaufs eerihšot fotografistu darbnizu un usnemt status no Zehšu aplahrtines. (W. G. A.)

Zehšu pilšehtas skolā kaudijam Turre atlaufs dot diwi stundas nedelā sem. un loplopibas mahzibā. (R. m. app. 3.)

Talsu pilšehtas skolā par ahrstu peenemts A. Krūgers. (R. m. app. 3.)

Rīgas Aleksandra pušenu elementar-skolā, Pahrdangawā, par ew. lut. tizibas mahzibas skolotaju peelaitis J. Kundels. (R. m. app. 3.)

Winstlas gimnašijas skolotajs mag. R. Anderšons eezelis kašanas univērsitatē nelaita Dr. Westes weetā par Somu walodas profesoru.

Maf-Laiženes sawstarpigās ugumsapdrošinaschanas beedribas statuti no eekšchleetu ministra apstiprinati.

b) Baltijas notifumi.

„**Waldibas Wehšinesim**“ šino is Rīgas, la apspreešis jautajums par laukstolu reformu Baltijā. Toga-dejo skolu pahrwalschu weetā domajot eewest pagasta, draudšchu, aprinku un gubernu skolu padomes, kurās tā ložetti buhšchot skolotaju aistahwji, eekšchleetu un teesleetu ministriju represiantanti, kohzitati un muishneeki.

No Wiskateem (Moznites dr.). Dashed labā nowadā muhšu lauku beedribās reiat peedšiwotajam ar agrako muhšu žensonu nopeetnibu un dedšibu jagatawotus isrihlojumus. Nenoleedsami beedribu nopeetns un šwehtis usdewums schad un tad parastajo weennutigo „satumu“ un „jautribas“ šwehtu weetā sagahdat publikai ari kreetnaka un kololigata šatūra haudijumus, kas lai žilbinatu un wairotu prahta un širds isglīhtibu u. t. t. Pee schahdeem nopeetni jagatawoteem isrihlojumeem gan drošchi peekšlaimi pag. rudeni schad un tad weetejo kotneses un Wiskatu dšeed. beedribu isrihlotee koncerti, konserwatorista šahrklina lga wadibā. R. lgs, kas jau agrati tā kreetns, preešchihmigs toru wadons šchejeenes aptahrtne pašihstams, — it sewiškhi pee muhšu tautas dšeesmam saprot uskert wīnu ihpashās sawadibas un eejaufminat un wīnu sawadi waldšinasojcho garu eedwest ari dšeedatajeem. Ka Wiskatu dšeed. loris schini teizamajā wiršeenā naw pehž tam atpatak šokolis, tas jo gaischi bija nomanams min. beedribas pehdejā, sch. g. 1. janw., weetejā skolā isrihlotā dšeed. walārā, us kuru bija eeradees eewehrojams pulks

klauštaju, ari is tahtakas aplaimes. Programa bija bagata. Wišs loris jo gaischi un juhtigi dšeedaja latru wahrbu, tā tā teksts un sawadibas ta šaturā bija jo pilnigi saprotami — un wišs tas us klauštajeem aistahja leelu eespaidu. Tautas dšeesminā „Trihs meitinas leelijaši“ (J. Zimšes) nomanam pa datai wifas Latwju tautas — bagato, dšejisto un turklaht naimo garu. Dšeesminas rahmā. Ichuhpojojchā melbijā atspogutojas gan tautas dehlu un seltenišchu preeki, gan atkal wīnu sehraš, — ko issala ari dšeesminas teksts. Gluschi tam ari bija peemehrota dšeesminas preešchā tehlošchana. Ar nenoleedsam ušfehribu un weikšibu tifa isfehota peem. seltenišchu eepreešchējā drošchširdiba un naimā weenaldšiba, bet tab atkal wīnu nopeetnās šlumijas par pašaudeto tautas mahju: „Dīwas weeni pahrpelbeja, Trešchā grima Daugawā,“ —

taunlihdš tab atkal wīnu preekus, kur tautas dehli šwehtu tura un žeeni pat leepu, kas isauguse wīnas nahwes weetinā, kur tab wīnas šarinu tee: „Eetin šihchu latatinā, Seelē juhras dibinā“ u.

Tikpat labi isdewuseš reschija bija ari leelakai datai pahrejeem programas numureem.

Beigās newaru atstahst nenowehelejšs kreetneem dšeedatajeem un it sewiškhi wīnu isturigam, žentigajam wadonim A. lgam (kureem pagastā šchur tur wehl jataro pret dāšcheem aisspreedumeem un weenaldšibu beedribas noluhku un selmešchanas šinā) ari turpmat jo dišenas selmes un isturibu. Žit šinams, tab Wiskatu dšeed. beedr., kura gan jaunatā no šchejeenes 4 draudšes beedribam, jo naigi poščas jau us IV. wisp. dšeed. šwehtteem Jelgawā. Waj ari aplahrtines dšeed. beedribam, no kurām, tā is laikrakstu šlejām redšams, wehl neweena naw schimbrihšcham šwehtu dalibneeku pulkā, — ari nebuhtu laiks, jahst nopeetni padomat us peeteišchanos un šagatawoschanos us wispahrigem dišchanajeem tautas šwehtteem. Stukmanees.

No Weetalwas. Jau wairak reišis laikrakstids ir tizis norahdšis, la Weetalweešchi jo nopeetni štrahdā gan kopigas šadšiwes, gan isglīhtibas šinā. Šcha gada janwara mehñ. noturētā gada-sapulžē, janneewešletais beedribas preešchneeks A. Jankawa lgs, un tāpat ari wiš žiti beedribas lihdsdalibneeki — weizinataji, isteiza wehlejumos la wehl jo wairak un nopeetnaki jastrahdā. Weetejās Labdar. beedribas beedru komiteja sch. g. 16. janwari noturēja pirmo komitejas šapulži, kurā nolehma, la ari šchejeenas dšeedataju korim japeedalas pee nahkameem Latweešchu dšeedameem šwehtteem — Jelgawā. Kora wadons buhš tas patš, kas jau agrafus gabus ir bijis. Nowehlam kreetnas selmes J. Kalnina lgm! Kopošimees un kerkimees pee darba! — Rā žerams, tab šchejeenešchi ari grib drihšumā nodibinat ar wairak aplahrtējām beedribām „Laušjaimneeku šemkopibas beedribu.“ Ir wišai teizams noluhks! Schahda beedriba buhtu par jo leelu labumu wišai aplahrtmei. Žerešim, la tas ari notiks. — Šchejeenas Labd. beedriba nolehmuše sch. g. februara mehñest isrihlot „Masu balli“ un us leeldeenas šwehtteem grib uswest trešcho reiši „Dšiwibu preešch Zora“ (Жизнь за зорю). Labas selmes un weikšini beedribas weizinatajeem! — Sch. g. 15. janwari bija šchejeenas draudšes basnizas konwents, kurā tifa pahrspreesti dāšchadi jautajumi par draudšei nepeezeeschamalakām waja-dšibam. It ihpashchi diwi preešchilumi tikušchi apspreesti: 1) la draudšei wajadsetu ihpashchi sawa šchēstera resp. ehrgelneeka un 2) sawa draudšes „ahrta“. Rā domajams, tab nu warbuht reiš atkal peedšiwotim, la tiks peenemts tā ehrgelneeks tā ari ahrstis. Tas buhtu jo teizami, tā schām nebušchanam nu reiš gals buhtu klah. Tadehš buhtu wehlejamš, la štarp šchejeenešcheem šustu partejibas un nesatizibas gars, bet us preešchu wiš pulžetos kopā, tab žeribas muhš neastahš launā. Tadehš: Puhšimees weenprahtibā Sirbi, prahtu isglīhtot! Banderu Janis.

No MuluKalna. 16. janwari šche notika šchāušchališ paschšlepkawibas gadijeens. Ap plšk. 8 walārā usgahja šchejeenes „Kupzišcha“ frogā augščā, ar pahrgreestu riškli ta pašcha frogā tani pašchā deenā jau ap plšk. 1 nosudojcho kalponi L. A., ap 25 gabus wezu jaunawu. Pašchšlepkaweeje bija riškli pahrgreesufe lihds pat kalla šaulam un ar — garlahtis isšlapti. Rā domā, tab wina bijuse prahtā wahja, kahda tā ari jau reiš kahdus gabus atpatak parahdijujees. Wīnas brahlis esot mos gabus atpatak pahahrees un ari tehws mehginajis nonahwetees, bet tas tapis sawā darbā istrauzets un wehlat nomiris dabigā nahwē. — Gabus 30 atpatak schini pašchā frogā nodahrees, buhži širdi eegrūhšdams, toreisejais krodšineeks Ešergaitis. Un us wina brahli šchis atgahijums atstahšis tahdu eespaidu, la tas drihs ween pehž tam tapis prahtā wahjich.

No Jaun-Brenguleem (Trilates draudšē). Lai gan jau 20. janwaris, tomehr ihšā šeema tā negrib tā negrib eerastees; pušch ašweenu deenwidus wehšich, beechi lihst leetus un seme daudš reiš šipri atuhst, no weegla lamamu žeta naw ne wehtis. Šlita žeta dehli gauschi gwaht, pat ne-eespehjami apgahdat no tahtakeem

mešcheem malku un buhwumaterialu. — Senturi eenaš-lumu šinā schogad war preezatees. Šini bija labi pauguschu un ari maksā labi, jo par birkamu labu linu dob lihds 60 rbt., kamehr preešchējds gabds to žena bija daudš semala. — Pehdeja wehlešchana pagasta waldes amatā neitfa neweens no agrakeem waldes ložekteem eewehlets. Eewehletee jau eestahjuschees sawds amatds. Janwais pagasta wezalais P. Šeezeneeka lgs labi isglīhtots (apmeklejšs aprinka skolu) un prot ari kreenu walodu; tā tab schini amatā toti noderigs. Waretum tilai wehletees, kaut wairak schahdu pagasta wezako raštos, kuri war pateesi ar selmem scho sawā šinā deesgan gwahto amatu ispilbit. — Rakti no 15. us 16. janwari sch. g. nobega šchejeenas Žekura mahjas šaimneekam rija ar peedarbu. Lihds ar to šabega 4000 šauju nemaltu linu, kuri atradās rija kaltešchana. Ari linu makamais un wehtijamais mašchins lihds ar žitām šaimneezibas leetam krita ugunij par laupijumu. Saudejums šneedšas pahri par 640 rbt. Uguns isželschanaš eemestis nesinams. Talaveets.

No Jaun-Gulbenes. Laikrakstids nereti lašam, la Latweešchu jaunawas wais negribot štrahdat rofbarbus. Jaun-Gulbenešchu seltenites turpreti toti usteizamas dehš preešchihmigeem, ruhpiģeem un glihteem rofbarbeem. Seltenites ne titween pašchas tehpras sawās koščās pašchdarinatās drahnās, bet ari bahleninus apdahwina, newis, tā lihds schim parasts, žimdeem, šelem, bet ar no miškstas, šmalts aitu wīnas isstrahdatam žepurem! Ari šastopam tahdas jaunawas, kurām dedšigais prahts neštin nešas us wihrišchu žihnu plaschajā bangojojchā šadšiwes juhrā! „Kur schahda ischakšiba un rošiba, Tur nahkamibas dšiwes droščiba!“ Lidzencis.

No Stukmaneem mums šino, la godameerteesnešcham grašam Medem'am atlaufs pee Stukmanu štagijas noturet nedekas turgu. Turgu notureschot il žeturideenas. P.

Rusenē Widšemes gubernators atlahwis Mahrtinam Šakšuram atlaht krahtotawu.

Škrihwere Gabriels Timjanows atlahšchot fotografistu eestahdi, us ko tas jau atlauju dabujis.

Widšemes un Kuršemes pilšehtu žetumds arestantu ušuras maksā par deenu nošajita schahda: Rīgā un Wolkā 11 kap. deenā, Wilandē, Limbaschds un Bernawā 10 kap., Žehšis, Jurjewā, Werowā un Arensburgā 9 kap., Walmeerā 8 kap., Šolā 7 kap., Leepajā 9 kap., Jelabpilt 10 kap.; Jelgawā, Tukumā, Ruldigas, Wentšpils, Aisputes, Grobinas un Jukštes aprinkds 9 kap. deenā, Bauskas, Talsu un Jaunjelgawas aprinkds 10 kap. deenā. (W. W.)

Widšemes ekonomijas beedribas preešchneeks, akadēmiks T. von Middendorffe, nomiris. Nelaitis bija dšimis 1815. g. 16. augustā, šudeja Jurjewas univērsitatē ahrstneezibu (medizinu), pawadija pehž tam wairak gabus šinatništi nodarbodamees ahršmees, bija kahdu laiku Rejewas univērsitatē par šoologijas profesoru, tifa usnemts par beedri šinatnu akademiijā un wehlat eezelis par tās sekretaru un pehdigi par goda beedri.

No Jelgawas aplaimes. Wežā gada beigās isdaritās jaunā pagasta eerednu želschanaš šche pagahjusčas — pretim pašahwoscham erradumam — toti kļuš un leezinajusčas, la wezais šchēlschanaš gars muhšu apgabalā isšudis. Ta ir šihme, par kuras parahdijchanos latram tilai japreezajas un drošchi paredšams, la tahda šatiziba nepalikš beš labem augleem. Gandrihs wišur želschanas panahktumi bija tahdi, la lihdschiniģee pagasta eeredni palika amatds, tā peem. pagasta wezakee: Krona Wirzawā Rahnerga lgs, kuram leelu leele nopeetni jaunusželtās nabagu mahjas un pagasta šlimnizas šinā, Watone Šwirbula lgs, kas mas gadu laikā eeguwis saweenoto pagastu pilnigu usžizibu un Weel-Wirzawā Bredericha lgs, kas jau ap dešmit gadeem šahw pagasta preešchgalā un latrā laikā peerahdijis, la ir wihes, kas pilnigi pelnijs wīnam no pagasteem dahwato usžizibu. Tikai Žehlabneeki dabujuschu jaunā pagasta wezako: Wuhdneek-Šreimana lgu, kura wahrdam tahku jo tahku aplahrtne laba šlawā. Štarp žiti Šreimana lgs ari wišds laikds bijis ischakš darbeneeks Jelgawas Latw. beedribā. Tāpat gandrihs wiš žiti pagasta eeredni, tā peem. teesnešchi, pagasta preešchneeki un pa datai ari weetneeki, eezelti no jaunā sawds lihdschiniģds amatds. Ka partejibas un klišu gars pee mums, tā leelas, pilnigi isšudis, un wiš želschanas laikā rihlošees teizamā weenprahtibā, ir pa datai ari lugaš „Weelpils pagasta wezakee“ nopeetni, kas, malu malās israhdita, šaudim atgahdinaja, žil reebigas ir tahdas agitazijas, kurās brandwihns un alus ir ihštenee balsu pirzeji. — i —

Wentšpils turgotaji, tā „Goldingerscher Anzeiger“ šino, nolehmušchi dot 500 rbt., lai waretu padšinat Wentu štarp Ruldigu un Wentšpili.

No Ešeres. Nešen atpatak bija weetejai pahrtikas beedribai ahrfahrtēja general-sapulže. Par šapulžes wadoni israhdšija lihdschinejo pagasta wezako Groskaufmani un par rakšiwedi muhrneeku Auštrinu. Deenas kahrtibā bija weikala waditaja peenemšchana, par kahdu salihga lihdschinejo D. Klubi par 450 rbt. algas un 1000 rbt.

drošības naudas. Par pehdejo sumu dabū 5%. Pēnēmšānu pamatoja uz 1892. g. 17. oktobra 19. sapulzes nolēmuma. Nefenāja pīnā beedru sapulzē izžēlās šahā finā šhwas debates. Nospreeda toreiz žitadi, nekā tagad isdarīja. Par pagahjūšo sapulzi lahdā „Graschus“ „Mahj. Weesa“ Nr. 51. iſg. g. rakstīja par daščadām leetam, las šhejeeneschūs drūktu usbudināja, bet apmeerinājamees, jo aprastā atradām tihru — mums rūhtu pateesību. Rakstītājs pat eebildis, ka mehš daščā finā rihlojotees behrnischligi. Ja, mihtee Ešereeschi, tā lai šahdu buhščānu nu atkal nosāuz? Uš preešču labošimees! Starp žitu wehl nolehma šwehtbeenas netirgotees, las ir žildināmi. Ar preeču wehl jamin, ka sapulze noritinājās tagad apmeerinofchi. Weidšot nowehlu beedribai raitu gaitu, labus panahšumus un beedru itarpā uštizību un wrenprahšību.

Grazus beedris.

Jakobmeesīdā ir pehdeja laika atwehrtā otra grahmatu pahrdotawa, Leelajā eelā, pee grahmatu sehjeja Bračmana, par ko tīkai grahmatu mihtetojeem un gaismas draugem japreezajas, jo kur wairal gaismas apotu, tur wairal gaismas.

P. P.

No Wentspils. Wentspilī ir bīwas beedribas: „Sahšības beedriba“ un „Sadraudšīgā beedriba.“ Tagad jau pagahjūšchi diwi gadi, kamehr Sahšības beedribas statuti apstiprinati, bet no beedribas darbeem wehl neko nedširdam. Waj nebuhtu laiks reisi mostees un saht nopeetmāi strahdat, lai žiteem nebuhtu nelahda eemesta fažit, ka sahtnēeki gan uš ſawa karoga rakstījūšchi „sahšība“, bet pateesībā warbuht par peefopj „schuhpību“. Tīkai tad, kad sahtnēeki warbdās un darbdās strahdās pret dšerščanas sehrgas iſplatīščanas, tīkai tad ari buhš redšanti lahdī panahšumi. Nelīhš nelahdi ſlanofchi warhdi, tā ſante u. t. t., ja truhšt nopeetnu kreemu darbu. Zeru, ka šahs rindinas muhšu sahtnēekus usmodinās un tee meegu no azim noberešjūšchi un eeraudšjūšchi, ka jau deena — ari sahts strahdat. Zerefin!

No Jaun-Auzes. Weetejai krahj. un aishewu laſei bija ſch. g. 8. janvārī generalſapulze, kurā bija eerabees jo prahws beedru ſkauts. Sapulzi atlahja laſeeris Seidenberga lgs, jo ſihti aſrahbdidams uš ſabeedribas darbību p. g. un ari pagahjūšchds 7 gabdās un iſfāzija wehlejumos, lai iſ katris beedris pareiſi eegaumetu laſes nolehnumus un iſpilditu ſawus peenahšumus, las lihdj ſchim daščā reišā ne-eewehrois. Dinataja lgs ſinoja, ka 1893. g. generalſapulzes nolehnumi un winu pahrgroſijumi jau leetoti: par eelikumeem matšaja 5% — agrat 5 1/2%; par aishewumeem nehma 8% — agrat 9%. Kaſe pahrwetojūšees jaunās, (weeteja teefas nama) telpās, par kuru leetoſchānu jamafā 30 rubtus. Lihdj ſcho ſaſneedſa, bija jaaptawo negaiditi ſchkehrſchli, kuruš laimīgi nowairija. Iſg. gadā pawiſam eenehma 88895 rbf. 53 kap.; iſdewa 91542 rbf. 84 kap., tā tad apgroſiti 180438 rbf. 37 kap. Kapitāls pawairojees pa 2765 rbf. 35 kap., eepreeſchjeids gabdās turpreti, tā peem. 1892. g. wiſch pawairojās par 5593 rbf., 13 kap. Gemestis, laudehl iſg. g. maſal, pawairojees, mellejams weenigi ſemkopju tagadejds gruhids aſſialids, raſchojumu ſemās ženās.

Kaſes bilanže 1894. g. 1. janvārī bija ſchahda:

Dalības naudas	2539 rbf. 55 kap.
eelikumu	29770 " "
pamata kapitāla	1620 " 68 "
peinas	1165 " 25 "

Kopā 35095 rbf. 48 kap.

Aishewumu	33285 rbf. 76 kap.
Skaidras naudas	1520 " 87 "
naudas papirds	250 " "
credit eestahdēs	38 " 85 "

Kopā 35095 rbf. 48 kap.

1893. g. peſnu generalſapulze nolehma ſchahdi iſdalit: 25% preeſtāit pamata kapitālam 291 rbf. 31 kap. 10% direktoru algam 116 " 52 " 20% laſeeram 235 " 08 " 45% beedreem tā diwidendu 522 " 34 "

Tā tad katris beedris dabuja par 50 rbf. leelu dalības sumu 13 rbf. leelu diwidendu t. i. 26 kap. no rubta.

Generalſapulze pahršlata weenbalſīgi peenehma. Japahrwehlē bija direktors Eiche lgs, kuru atkal no jauna iſraudšija. Tagad laſes waldē ſchahdi lgi: direktors preeſchneeks, mahju ihpaſchneeks Eiche, direktori: mahju ihpaſchneeks Weis un meſcha pahrraugš Matlavs, laſeeris muiſčas pahrwaldneeks Seidenbergs. Dome pahrwehleja 2 lgs; winā tagad ſchahdi lungi: muiſčas ihpaſchneeks Feldmans — kuru otrreiz no jauna eewehleja — ſkolotājs K. Roſchš, mahju ihpaſchneeki Sembergs un Žihrus (Cyrus), meldermeiſtars Schulz un ſkolotājs Werliſch, pehdejo eewehleja no jauna. Tahtal nolehma aishemtees no waiſis bankas 5000 rbf., ko ſhejeenes laſes ſtatuti atļauj. Weidšot min. runataja lgs wehl atgahdināja beedreem ruhpetees par ſabeedribas ſeſchānu, direktoru un domes lgeem ari uš preešču tāpat strahdat un gabdat. Šchin waru tīkai peebalſot un iſſatu daudj beedru warhdā direktoru un domes lgeem, bet wiſtim ſabeedribas dwehjelei laſeeram Seidenberga lgam ſreſnigo

paldeems par wina puſhlineem un žildinataju darbību un — wehletos, lai wini uš preešču nenogurtu, bet aſaſch tāpat puſhletos un ruhpetos laſes un tamlihdj ari ſhejeenes labā.

Grazus.

Irlawas ſeminars, tā „Dīna-Žtg.“ ſino, paſtahweſhot wehl tīkai lihdj 1895. g. pirmajam ſemestrin. Jaunus mahžektus wairš neufneſchot.

c) No žitām Kreewijas puſem.

No Peterburgas. Eewehrojot to, ka Wina Majeſtates Keiſara weſelibas ſtahwoliſ ſaht labotees, tad ſinonjumus par to wairš neiſlaidis.

— Domenu ministrija eerihkos Kaulaſijā un Melnās juhras apgabalā parauga ſainneezības un dahrsnizās.

— Finantſchu ministrija nodomajuse eeweh ſewiſchu uſraudšību tahdās fabrikās, kurās iſgatawo ſprahgſtoſchas weelas.

— Militār-mediziniſkā akademiā, tā „Now. Wr.“ ſino, eezelta ſewiſchka komiſija, kura apſpreedſchot jautajumu, lahdās meeſas laites buhtu uſſkatamas par žehloneem, kuru deht nebuhtu tahdās perſonas, kam tahdās laites, peelaiſchamas ſudet ahrſtneezību.

Kaſanā peenahja 10. janvārī karawane ar 422 pubeem ſelta. Sāgaida wehl otru karawani, ar lahdēem 375 pubeem ſelta. Seltu wed uš Peterburgu.

Odeſas univerſitatē lihdj ſchim nebija medizinas (ahrſtneezības) fakultates. Tagad nu nodomāts un ari jau atkaſts Odeſas piſhehtas 100-gadu paſtahweſchānas ſwehtleem par peeminu eerihlot ari ahrſtneezības nodatu.

Belgorodā (Kurſlas gub.) lahdās 60 gaduš wezš ſirmgalwis eemihlejees lahdā jaunā ſluſi. Neatradšams pretmihtleſtību, bet gan no ſtula dširdedams iſſobojumūs, laiſlais mihtetājs padarija ſawai dšihwibai un lihdj ar to ari mihtleſtības ſehram galu, eelehdams lahdā balti nobeſinatā krihta kraſini, kur tas drihš ween ſadega un pahrwehetās par ogli.

No Smolenskas gubernas. Smolenskas gubernā ſeme ir wairal ſmilſchāna un dumbraina. Semneeku ſahbſchas (zeemi) leezina jau no tahleenes, ka laudis wis ne dšihwo pahrpilnībā, bet gan truhštumā un nabahſībā.

— Kreemu apgehrebs ir: garſch paſchāuſta audella kreelis, las wihreſcheem noder ari ſwahru weetā, tahdās paſchas nahtas biſes un luhtu wihſes, — tas ir winu paraſtalais apgehrebs. Eeweeetes parahdas baltā beesā, ſarkani iſraſhitiā, nahtnā krellā, wirs kura daščreih apwiltā melna waj ſala jata, pelekds ſwahreſds un baltu preeſchānu, pat ar ſarkanu iſſchujumu gar malu. Uš galwas winas mehšj wallat ſawadā wihſe apseetu laſatu un ap kaſtu wairal lahriu kreles u. t. t. Jaunawas mihtlo puſchlotees daščadām lentem un puſem. Šhini apgehrebā Kreeweetes iſſlataſ toti patihkamas. Smolenskas gubernā ſemneeku lauki nereti ſadaliti ſchaurās, tiſ lahdū aju plātās ſloſnites; weenā ſehiti rūdſi, otrā žita lahdā labība, treſchā lini, žeturā ſtahw brihwi — papuwē u. t. t.

— Latweeſchi ſche deeſgan leelā mehtrā iſplatījūſchees. Winu leelakā dala laižigas mantas ſinā jau labi uš preešču tikuſchi, bet ne bej grehtumeem un ſuhreem puſhlineem. Geſahkumā, tā ap 1870. g., kamehr wehl nebijis deeſgan ſemes apſtrahdatas, daudjeem bijis japahrzeeſch leels truhšums. Bet ari tagad wehl winu leelakais ſkauts deeſgan noſchelojams, truhšt peeteeloſchas iſglihtības. Latweeſchi Smolenskas gubernā iſkrihdūſchi pa wiſeem aprinkeem, bet wiſwairal winu ir Duchanſchinas un Weeſajas aprindās. Šche Duchanſchinas un Weeſajas aprindās, pehdejds 10 gabdās Latweeſchi nopirkūſchi deeſgan leelus ſemes gabalus par ſawu ihpaſchumu. Latweeſchi ſtrahdā deeſgan preeſchſihnīgi un uſzet ſewin ſamehrā deeſgan labas ſainneezības ehlas. Daſchi ruhpējas par dahrs- un biſchtopību un beſtam ari peekopj ruhpneezību.

Zwaigzpu Andzs.

No Tulas. Kaſhda muiſchneezē, warhdā Bulajewa Brakowa, nomirdama neſen dahwinajuse 145,000 rbf. 12 tautasſkolu eerihloſchānai un uſtureſchānai. Tulas ſemſtwa atkal nolehmuſe 500 rbf. biblioteku eerihloſchānai uš laukeem.

Uš Samaras-Slatouſtas dšeſžeta ſch. g. 3. janvārī no rihta ſaduhrās diwi preſchū wilzeeni, pee lam 6 žilmeki dabuja galu.

No Rīgās.

Rīgās Latw. labdar. beedr. drihšumā, 9. februārī, ſwinēds ſawu 25-gadu darbības jubileju. Labd. beedr. ſawā lihdjſchinejā muhſchā daudj ſtrahdajuse, palihdſedama nabahſineem un truhštuma žeejeem, uſturedama lauſchu lehti un wiſwiſjādi pabalſidama Latweeſchu meiteenu ſkolu. Tapēhž nowehlam beedribai diſchus ſwehtus un winas turpmalā gaitā jo luplas ſelmeš. Daudj labu darbu un daudj panahšumu!

Rīgās piſhehtas meiteenu ſkola, tā tas iſ pallaban iſlaiſtā gada pahršlata redšams, pagahjūšchā gadā apmekleta pawiſam no 508 ſkolneezem, kuras pehž tizibam iſdalījuſchās ſchahdi: pareiſižigu bijis — 16, literamu — 542, Moſus tizigu — 27, reformetu — 8, angliſkamu — 6 un katoku — 9. Školotāju eſſamenuš nolikuſchas pawi-

ſam 7 ſkolneezes, no kurām 6 nehmuſchās par galweno preeſchmetu Frantſchu un 1 Wahju walodu. Školotāju eſſamenuš notaiſiſuſchās: Emilija Stahtberg no Ogres (galwenaſ preeſchmetis Wahju waloda) Hedwiga Pinzenberg no Maſ-Salazes, Johanna Birkenfeldt, Eſſa Wiebeck, Olga Buſchmann, Anna Peiſchirſcheer un Emilija Lich-torowiſch.

Smalks naudas ſkaititājs. Kaſhds glauns kungs nopirk no Leiſcha ſirgu par 136 rbf. Pahrdewejs naidu ſanehmis, to taiſas eebahſt labatā, te lepnaſ kungs eefauzas: „Pagaidat, eš wehl reiſ pahršlāitīſchu, weens 25 rubtu gabals beefals, laiſkam buhš diwi ſalipuiſchi lopā.“ Leitis paklaufa. Kungs naidu pahršlāitījis un atdewis Leitim atpafal meerigi eefeſchās ſuhrmani atibbrauz. Godigais Leitis naidu wehl reiſ pahršlāitīdams aibrod, ka iſtruhſti 35 rbf. Te peenah! lahdš ſweſchš Riđſeneeks un paſata, ka wiſch atahlaſtu ſtahwedams noſſatījees, ka piſzejs naidu otrreiz ſlāitīdams, ar labās rokas piſkreem eewilzišs peedurtnē. Glamais kungs ahtri bija paſudis.

(D. P.)

Paſchſlepkawība. Eſſabeteš eelā Nr. 67. dšihwo-joſchais piſſonis Karliš Wolſš, 36 g. wezš, bija nodomājis 20. janw. ſawu dšihwību pahſhinat, kadehl wiſch nolehja žaur logu no 4. ſtahwa uš eelās bruga un pahrlauſa ſewim roku un lahu. Wolſu noweda uš piſhehtās ſlīm-nižu, kur tas 21. janw. nomira. Paſchſlepkawības eemeſti wehl naw iſdibināti.

Eewainoſchāna. Rownās gubernas ſemneeks Geberis Iſtrūch uſrahdija 1. Jelgawas eezirkna poſižijas nodalai, ka winam 20. janw. puſti. 6 wat. pa wežo Jelgawas ſchoſeju brauzot lahdš nepaſiſhtams žilweks peeſtrehjis pee rateem un gribejis ſirgu apturet; bet kad wiſch ſahzis kleeht, tad ſweſchais winu eewainojis ar naſi kreisajds ſahnds un pehž tam paſudis.

Laupiſchānas mehgināfums. Piſſone Soſija Eugiſkaja 19. janw., plſt. 11 wat., branža ar ſuhrmani pa leelo Maſkawas eelu, kur lahdš nepaſiſhtams žilweks eelehja ratds un gribeja iſfrant kurwi ar ehdamām leetam, bet kad tas winam neiſdewās, tad iſlehja un aishbeha pa Jaroflawas eelu, kur to ſakehra gorodowoji Nr. 195 un 205. Iſmeklejojot iſrahdijās, ka tas jau labi paſiſhtams ſaglis, warhdā Iwanš Iſchebelewš.

(R. P. P. A.)

Teeſu lectu nodala.

Aiſrahdiſjums daſcheem žeenijameem jautajeenu eefubtitajeem.

Jautajeenu iſſlaidroſchānas noluhšs ir — paſneegt padomus ne tikween jautajeenu eefubtitajeem, bet ari teem laſtajeem, kuri intereſejās par teeſu leetam. Tamdehl poſneedšam atbildes tīkai uš tahdeem jautajeeneem, kuri ari žiteem laſtajeem war buht derigi un ſaprotami. Lai jautajeenus buhtu eefpehjamš iſſlaidrot „Mahjās Weeſi“, tad teem jabuht ſaprotameem. Tā par peem. newar iſſlaidrot ſchahdu jautajeenu: „Pee kuras togadejās teefas ir jaſuhdš pagaiſta wežakais, tad tas nepaklaufa aprinka ahrſta dokumentu, kuru draudſes teefa iſluhguſe un kureſch wairal tā 20 gaduš ſpehlā bijis?“ Te nomaſ naw ſinams, las tas par dokumentu, lahdā leetā dots, un lamdehl to pagaiſta wežakais negrib „paklaufit“. Kā lai dod atbildi uš neſinamām leetam! Tad atkal daſchi jautajeeni ir pahral plaſchi; daſchš peepraſa atbildi ſareſchgiđds jautajeendš, uš kuceem atbildet laiſkraktā newar, jo atbilde tad eementu leelako datu no wiſa laiſkraktā. Šchahdeem padoma melle-tajeem dodam padomtu, perſonīgi ſawas leetas labā greetees pee teeſleetu pratejeem, kuri tad waretu perſonīgi iſpraſit wiſas wajadſigās ſinas un iſſinat wiſus leetas apſtallus un waretu tad dot derigu atbildi.

Jaut.: „Man behrnu naw, bet gan peenemta audſchu meita. Eš wehletos winai wiſu ſawu mantu norakſtit. Kur ſchāi leetā jagreeshas, waj poſchlinas ari jamafā un waj eš waru ſawai audſchu meitai wiſu ſawu mantu norakſtit, tadeh! ka man wehl dšihwa 1 mahja?“

Atb.: Žil iſ jautajeena noprotams, tad ſem warhdeem „mantu norakſtit“ ſcheit ir jaſaprot teſtamentariſka mantas norakſtiſchāna, pee tahda ſajehguma tad ari tureſimees, jautajeenu iſſlaidrojot. Swarigs ſchini jautajeenā ir tas apſtallis, waj peenemta audſchu meita ir pee teeſas notakſti tā tā adopteta (t. i. behrnu weetā peenemta) meita. Ja adoptazija no teeſas ir apstiprinata, tad audſchu meitai ir behrnu teeſības, ta manto pehž audſchu wezaku nahwes winu mantību (iſnemot mantību, las mantofchānas lahtribā eeguhta, ſcho mantību adoptete behrni tīkai tad manto, kad adoptazijas aktā par to ir minešs). Tahdai no teeſas apstiprinatai audſchu meitai tad ari war norakſtit wiſu ſawu mantību (t. i. ſchini gadijeenā, kur žitu behrnu naw). Bet ja audſchu meitas peenemſchāna naw no teeſas apstiprinata, tad ſchini gadijeenā Wiđſemē war norakſtit audſchu meitai wiſu mantību, ja ta naw žaur mantofchānu eeguhta; turpretim Kurſemē ſchini gadijeenā jaatſahj meeſigai mahſai (ne puſmahſai!) 1/3 dala no wiſas mantības, pahralas 2/3 war norakſtit audſchu meitai.

Kas šihmejšs uš to, kur jagreesčas mantibas norakstīšanas deht, tad mistabaki to isdara pee pagasta teefas, waj nu tahdā lahrībā, ka leel eerakstīt testamentes faturu protokolā grahmatā, jeb nodod pagasta teefai jau isgatawotu testamenti preefch glabashanas. Ari pee no-tareem war list norakstīt testamentes, bet tur tas isnaht dahrgi. Kas šihmejšs uš poschlinam, tad pee testamentes norakstīšanas tās naw jamakā, bet tad, kad mantineezē taps no teefas apstiprinata sawās teefibās un manību sanems.

Grahmatu galds.

Redakcijai preehritas schahdas jaunās grahmatas: „Pasuduschais dehts.“ Behdu luga peežds zehleens nō Rudolfa Blaumana. Rigā, 1893. g. R. Ruega apgahdiba.

„Dauku mehr oschanas mahziba.“ Deriga latramlas grib sawu semes gabalu ismehrot, aprehinat un eedatit. Sarakstījis S. Diebrechtis, mahzits semtopis. Ar 43 tekstā drukatām figurām. Jelgavā, 1893. g. Apgahdajuschi Drahti Drilles.

„Muhšu tautas dsejas pamoschans.“ Literaturrehstis un kriuski apstati no Teodora. Pirmdata: Virita. Rigā, 1893. g. W. Altberga apgahdiba.

„Mahzibas wehstules.“ (11. otrs isdewums) par Kreemu walodu preefch pašmahzīschans pehž Tufena-Langenscheidia metodes no prof. Wasjemenowa un Dr. Th. Helmhorsta. J. Drawneela isdotas. S. J. Drawneela apgahdiba, Jelgavā.

„Rigasches Verlehrs und Adressbuch“ für 1893/94. Herausgegeben von A. W. Kröger, cand. jur. Riga 1893.

No jaungada wisitem atpirkuschees:

- Pehž „Valt. Wehstn.“ un „Valls“ listes wehl atpirkuschees: Purinsch, Juris, krosfeneels Kweefis, Karlis, dahrsneels Kropachds. Schmiedebergs, M. (talej-meistars), ar ldsi. Glahšups, M. Stuje, Martinsch. Rosenbergs, Ch., kapteins. Jurjanu Peters. Pihlers, Jahnis. Landaus, J., Strasdu muischā. Sandinsch, melderis Veelwardē. Ofols, A., muhneels. Veepinsch, J., tirgotajs. Tschauks, J., Kempu pahrt-beedr. darbw. Dreimans, A., Kempu pahrt-beedr. kommijs. Wawuls, Julijs, Kempu pahrt-beedr. meefneels. Kanawinsch, D., skolotajs. Alkats, A., Teefas Palatas mehn. Tisliā.

Pahrmakfajuschi: Purinsch, Juris, krosfeneels Kropachds 1 r., Jurjanu Peters 4 r., Sandinsch, melderis Veelwardē 2 r., Kanawinsch, D., skolotajs. Tisliā 20 l., Knappe, Ed., Lisumā 2 r., Meischals, A., Dr., Chweles draudē 2 r., Lauberts, D., tirgot. Chweles draudē 2 r., Vihbeets, R., Dr., Jaun-Druhdš, skolot. Dschuhstē. Stauers, E., Peterburgā. Bankins, Jul., Zwanowā Wosnesenskā. Grenzups, J. A., Gadjaschā. Strege, J., stud. jur., Maf-lawā.

Pehž **Aderlasu-Plateres-Laurupes** labd. beedr. listes. Kroders, J., stihwers Aderlasā. Kroders, W., muischas pahrw. Laubere. Veits, A., skolotajs. Platerē.

Pehž **Smiltenes dsedashanas** beedr. listes. Kundinsch, R., mahzitajs. Ed. G., arendators Jaun-Bilskā. Hoppe, Joh. Entmans, P., gruntneels Enites. Braschnewis, A., Dr. Linde, M., Gaujenes Palschu ihpashneels. Blumenthals, Karlis, gruntneels Dschupds. Sadinsch, Jahnis, Sadins. Klawinsch, D., gruntneels Biffes. Blumenthals, J., tirgotajs. Jaunelds. Pehžs, P., gruntneels Kaschautschds. Dammbergs, D., draudses skolotajs. Jansons, P., pag. stihwers. Meischals, Karlis, rakstwedis Bilskā.

Pahrmakfajuschi: Kundinsch, R., mahzitajs 2 r. Ed. G., arendators Jaun-Bilskā 1 r., Braschnewis, A. Dr. 1 r., Klawinsch, D., gruntneels Biffes 1 r.

Pehž **Talsu sadraudšigās** beedr. listes. Zirkels, J. Kriechanows, R. Kleinhofs, J. Beckmans, E., Kandawā. Wumpfe, Ludwigs, Puhre. R. W. Mittenberg, Jr., rakstwedis Sentenē. Friedmans, N. Wafsmans, P. Pöhlands, R., albaris, Pastendē.

Schmidchens, J. Friedrichschans, J. Kunaus, A. Weiers, R. Lucas, E. Neumans, R. Lantremigs, R. Eynise, J., rakstwedis Rabile.

Pahrmakfajuschi: Wilbau, Karlis, pristaws 1 r., Vihdaks, Dr., Stihwerē 1 r.

Pehž **Tukuma weefigās** beedr. listes.

- J. Brilmans. J. Gutmans. J. Bugainis. J. Lindermans. J. Janinbergs. J. Eichenbergs. J. Weitholds. J. Madrewitsch. J. R. J. Flugiens. J. Silinsch. J. Rameita. J. Dsolinsch, stud. theol. J. Samels, promijs. J. Birgals. J. Stuhrits. Dr. W. Graudinsch. D. Sartans. M. Kremans. R. Jeshinsch. J. Wihnsorojs. J. Baechmans. E. Baechmans. R. Stumpe. A. Seebergs. J. E. Seebergs. Ch. Seebergs. F. Breede. A. Swaigine. S. Freymanis. R. Freymanis. M. Freymanis. T. Dilmans. W. Swirbuls. E. Efferts. L. Wittenbergs. E. Ehrenfelds. A. Bergmans. A. Saufs. D. Stuja. E. Kronsteins. S. Kalninsch. D. Taube. A. Stilla. B. Liltinsch. M. Zelms. M. Zehrpa. G. Rosentals.

Pahrmakfajuschi: J. Eichenbergs 2 r., J. Birgals 1 r., Dr. W. Graudinsch 2 r., A. Seebergs 1 r.

Pehž **Krapes dsedashanas** beedr. listes. Kaktinsch, J., beedr. preefchn. Uis, J., Krapes muistas lora wad. Schlanders, Otto, tirgotajs. Raife, J., beedr. kafeeris. Donais, J., kafeera weeneels. Schmidts, Ludwigs. Rozens, J., Krapē. Kraštinsch, J., Marga, J., gruntneels. Kaktinsch, M., rakstwed. Krapē. Lewenushs, S., Krapē.

Walejas wehstules.

Korespondentu eewehribai! Tadeht la mums eefahitas dahšas pahral stihwofchi rakstas korespondenzes, mehs laipni lubdšam mums turpmal preehritit tikai labi un rudpigi isstrahdatus sinojumus, jo eenehrojot to, la mums daubi ihiti labu korespondentu, tad panisichas un nelahgi uskafitās korespondenzes beš schahstibas atrod atdusu papira turwi.

W. nim - J. sis. „Ustiziba“ teefam dabrga manta, bet Duhšu „Ustiziba“ til wahja un neeziga, la ta atrada galu papira turwi.

Kr. Al. E. „Dsejoli: „Seemjerite“ „Wafara“, „Beribas“, „Rofes“, „Relaimigajam“ un „Lil lapā meers“ atrada meeru papira turwi.

Lirgus finans.

Rigā, 24. janvārī 1894. g. Schējeenes tirgū masa refiba. Ras las pahrgrošijees. **Rudš,** 120 mahz. fm., malfā 64-71 lap. pudā. **Kweefis,** 125-126 mahz. fm., malfā 80 lap. pudā; Kreeuw, 129 mahz. fm., malfā 84 lap. pudā. **Wreeds,** 100 mahz. fm., 74 lap. pudā; Kursemes, pehž labuma, 62-66 lap. pudā; Kreeuw 55-65 lap. pudā. **Autas.** Par wibeji labam ausam praša 65 un fola 63 lap. pudā. **Linfehlas,** brāfā, 87 1/2, malfā 136 lap. pudā; Staju sehtas, 142 lap. pudā. **Kanepes** malfā 110 lap. pudā. **Linus,** pahrahwigt peeprofo, peewedumi masi, zenas stingras. **Kanepaji** pa wozam; pahrtweesi atturas.

No ahrjemem.

Wahzija. Sawiles par firšta Bismarka un Wiluma islihgichanu aplkusichas, gawitu waronis atrodas atkal sawā klusajā mitelli Friedrichsruhe. Islihgichanschans starp firštu Bismarku un keisaru bija ihiti firšniga. Rā uswarėtajs Bismarks eebrauga Berline, bet uswaras ang-lus gan, tā rahdas, wiswairat eewahls keisars, zaur tuwa gribu islihgichanschans notitufe. Islihgichana ar Bismarku, beš schaubam, stiprina keisara — monarkijas swaru, se-wiſchki Deemwidus-Wahzija, kur Bismarkam bija daudf firdigu peekriteju. Keisara islihgichanschans ar Bismarku atiwabina Wahzu waldbu no lahda nepatishkama ele-menta, kas to us katra fola apgruhinaja un bija tā lahds anglis lauks nemeera un neufizibas baziteem daudf pil-sonu starpā. Wahzu tautas dwehsele jutās leeliski ap-fpeesta zaur eedomam, la firštam Bismarkam no waldbas daudf jazeesch. Un tas wijs radija starp waldbu un tautu dšitu plaitu un julas. Waldbas darboshanos tauta wis neusslatija ar usfizibu, bet ar schaubibu — un kur pate tauta wairs waldbai neufizijas, tur ari wairs newar felt lahtlahjiba. — Kreeuw-Wahzu tirdsneezibas lihsums, tā Wolsa telegrafa agentura fino, drihjakā laikā tilſchot isfludinats „Reichs-Anzeiger“ i un eefneegts saweenoto walstju padomei (Bundesrath). Ap februara widu preefchlikunnu eefneegschot tautas weemeelu faeimai.

Italija. Lai iskultos is naudas kejas, lahda eeku-ruwe Italija, tad ministru preefchneels Krišpis kehrees pee naudas prefes (papira noudas taiſichanas). Tas bija koti weegli — un darot ari labu espaidu. Saprotams, la ardeem atrodas laudis, kas preezajas, la tee zaur lahdu neubht lihdselti teel azumirkli atiwabinati no fahpem, neman neapdomadami, zil tahdi lihdselti warbuht ir laitigi. Waldbā gan faka, la gribot tikai schini azu-mirkli ar papira naudas isdoschānu ispalihdsitees un ap-fola, la turpmal papira naudas isplaitichans atkal apiu-reshot un luhfoshot tagad sperto foli (t. i. papira nau-

das islaitichānu) atkal par labu greeft, tomehr schahbi ap-folijumi ir weegli dot nekā ispidit. Relaimē nu to, la kad jau reis lahds nepareis solis sperts, tad turpmal to atkal un ar daudf weegli firdi atfahrto, pehž tam, kur jau peedstihwojumi mahza, zil gludi ta leeta eet un tā sa-gatawo azumirkli atweegliņajumu. Apstahschans un at-greeschans no eefahitā zela ir daudf gruhtala nekā kad nepareisais zefsch neman wehl naw usfahkis. Pee lahda gala tas nowed, kad finantschu pahrlabojumus ar naudas prefes (papira naudas isdoschānu) palihdsibu isdara, tur mums spihdoschu peemebru papinam. Lai tikai eedomajamees Brasiliju un Argentiniju. Ari tur bija labakee apnehmumees, bet tomehr apstakti bija stipraki nekā wal-dibas wihru griba — un naudas prefe nekad nektuwa pee meera, lamehr semes (walfis) kredits bija pilnigi fa-maitats. Scheem peemeheem gan wabajseja no tahda fota Italeeschu walfiswihrus atbaudit. Tas ir solis, kas gruhti islabojams un lai to panahktu, tad tur besgala daudf puhlu. Ja Italijas walfis wihri drihsumā zaur zitadeem, prahtigakeem lihdselkeem nepeerahda, la papira naudas pawairoschana teefcham tikai bijuse azumirkla ispa-lihdsechans un wairat wairs netiks atfahrto, tad ne-war wis us winas tahstaku darbibu ar usfizibu flatitees. Un Italijas pašchas labums, tā ari Eiropas meers praša, lai Italijas walfiswihri reis pateefi eefahktu prahtigaki ri-h-fotees.

Spanija. Apstakti Spanija naw labaki tā Italija. Walfisstafes tufschas, semtopiba panihkse, strahdneeki brehž pehž darba un maifes, lamehr bagatneeki dšihwo pah-pitnibā, isdodami dšihres ic. tuhstoscheem. Apstakti Andalu-sijā stipri ween lihdsinas Sizilijas apstakteem. Brees-migs bads walda Radijas, Sewiljas un Malagas pro-winzēs. Dahšds apgabalds truhkums un bads plosas til leelā mehrā, la eefshwotaju bariba ir tikai fahles un fatnes. Schahdi apstakti saprotams ir tā raditi, lai badu zeetejus padaritu par anarkisteem un laupitajeem. Radi-jas prowinzē pehbešā laikā fashahdšuschees wairat laupi-taju pulki, kuri usbruht un aplaupa titlab zelineektus, tā ari atsewischkatas muischas. Rā is Radijas sino, tad ne-ſen lahda natit desmit nomaskojuschees un ar biseem (flin-tem), revolwereem un nashceem apbrunojuschees wihri eelaufās pee lahda no tureenes wisbagatakeem muischnee-keem „Benokara“ un fahshja breefmigi drandebami wisus gahjejus (deenastneektus). Muischas ihpashneeks un wina dehts usmodās, pirms laupitaji bija eekuwuschki winau gu-tamās istabās un aistahwejas pret laupitajeem ar revol-weru schahweeneem. Laupitaji sinams nepalika atbildes parādā, bet schahwa un nahwigi eewainoja muischas ih-pashneeku un wina dehtu. No daudfajeem schahweeneem usmodinati, zeema eefshwotaji atstehdas palihgā apbru-noti ar dahšam isflapim un ziteem tamlihdšigeem eero-tſcheem. Mahju, kurā laupitaji, laudis apstahja no wiſam pu-ſem. Laupitaji tagad schahwa pa logeem us usbruzejeem, no tureem daudfi tika gruhti eewainoti. Beigu beigās ari eeradās schandarmi — un nu laupitaji atlahpās un eemula tuwešā mešchā, kur tee raudšija paslehptees, bet tomehr otrā deenā winaus gandrihš wiſus fahshra un no-weda broschā weetā. Wairat gadus atpakal Malagas pro-winzē bija lihdsigi apstakti tā tagad un lahda tureenes widā bads laudis speeda us nopeeneem nemeereem un dumpi. Zimilgubernators nu greefās pee tureenes preefch-neeka, lai tas drihsumā pilnigi usdotu, zil leelu lara-fpehku wabajsetu turpu suhtit, lai atkal nodibinatu meeru un lahrribu. „Dwi fints klaius maifes,“ flaneja at-bilde. Un lahdai Andalufijas lapai (laikraštjam) gan ari beš schaubam buhs taiſniba, kad wina peemin, la ari scho-reif nekahda zita labaka lihdselta newajagot, lai laudis apme-riņatu un teem rastoš atkal no jauna zeeniba pret liku-meem un waldbu.

Telegramas.

Peterburgā, 22. janw. Schodeen eefahitās sem zelu ministra beedra wadibas komijijas sehdas, turās spreesch par dšehszeka taiſichānu walfis seemelds.

Berlinē, 4. februari (23. janw.). Schējeenes Anglu general-konsulam usdots, tahdas personas, tuwas lai gan naw Anglu pawalstneeki, tomehr zaur Berlini us Angliju grib ihzelt un tur apmeetes us dšihwi — luhlot no tam atturet, tadeht la Anglija zeribas us peinu esot mafas un fweeschneekem ne-esot eespehjamis nopelnit sawu pahrtiku.

Parisē, 3. februari (22. janw.). Wuitas komiteja no-lehma, la par ahrseemes maifi nemama par labibu noša-zitā muiita. Tagadejo muiitu us eewedameem miltreem pa-augstinaja par 2/3.

Parisē, 5. februari (24. janw.). („Mahjas Weeša“ spezialtelegrama.) Wetans tita schorihht nošodis ar nahwi. Nahwes fodu ispidot nenotila nekahdi trauzejumi. We-tana nošodishana tita nolemta watar pehž tam, kad Labo-rijs bija apmeklejis Karnō. Sina, la pee Wetana tiks nahwes spreedums ispidits, kuwa sinama tikai koti wehlu un ta-pehž ari foda laukums lihdsi pahcham rihtram bija gluschki tufsch no laudim un pat wehl ap pulkt. 6 publika bija eeradusees masā flaitā; tafijnizjas turpreti bija pahrpilditas ar laudim. Karnō dabujis wairat draudu wehstules.

Ihpashneels un isdewejs: **Ernsts Plates.**
Atbildigeer redaktori:
Dr. phil. Arnolds Plates. Dr. philos. P. Sātis.
Dozwozono nošypowo. — Para, 24 anbara 1894 r.

Sludinājumi.

„Mahjās Weefis“

ar 1894. gadu ufffahdams fawu 39. gada gahjumu, isnah it treščhdeņas pilnigi pahrgrofitā un paplašhinatā weidā, pabalstis no muhju wislabateem spēhkeem.

„Mahjās Weefis“ lihds ar „Literarisko Weelikumu“ un „Semkopības Weelikumu“ malfā tilai:

Des peesuhitichanas:		Ar peesuhitichanu:		par gadu 3 rbl. — kap.	
par gadu	1 rbl. 75 kap.	par gadu	2 rbl. 75 kap.	„ 1/2 „	1 „ 60 „
„ 1/2 „	90 „	„ 1/2 „	1 „ 40 „		

Dai wiseem waretu fahrtigi peesuhiti „Mahjās Weefi“, tad zeen. Iasitajus laipni lihdsam ar apstellejumeem us 1894. gadu pafteigtees.

Apstellejumi us „Mahjās Weefi“ un sludinajumi suhtami us schahdu adreft: ВЪ экспедицію газеты „Маякъ Вѣстѣ“, гора Пира („Mahjās Weefa“ ekspedizija).

Jurjewas niwersitates seeweeshu klinika.

Seeweetes us grehtām kahjam, tā ari dšendetajas top katrā laikā par walti ufnemas un slimas seeweetes top par walti ahrstetas.

Slimneezes top peenemas katru deenu no plstf. 10 preekšp. fahlot.

Slimneeshu ufnemšana eesahlas 10. janvārī.

Direktors:
Profesors Dr. Goubarows.

Sobu slimneekus

peenemu nedēlas beēnās no pulstf. 9 rihtā lihds 1 pusb. un no pulstf. 3 lihds 6 pēh pusb. Swehtbeēnās un swehtu deēnās no pulstf. 10 lihds 12 pr. pusb.

Dentists **C. Grosvalds,**
Peldu (Sublu) eelā Nr. 21, 1 trep.

Peenemu slimneekus

preekšpusd. no plstf. 9—10 1/2, pēhpusd. „ 4—5 un 7—8 1/2.

Nabagaee top peenemti:

Birmbeēnās un zehtbeēnās no plstf. 4—5.
Dr. med. A. Woloshinsky,
3 Kalku eelā 27, pa 2 tr.

Adwokats

D. K. Zombergs,
Riġā, leelajā Dumprawu eelā Nr. 21.

Munajams:
rihtās no pulstf. 8 lihds 10;
pēhpusd. no pulstf. 3 lihds 6.

Atjaukums!

Kautera-Zelgowstas-Weešenas Sah-tības (preekšferšanas) Weedribas „Ewaigues“ atlahšana šha gada 2. februārī wehl.

nebuhs.

Bišu maishas palihdības un behru kafe.
Swehtbeēn. 30 janv. fā. g. plstf. 2 b.:

Pilna sapulze.

- Deēnas fahrtiba:
- 1) Sapulzes wadona wehleshana.
 - 2) Gada pahrstāts par 1893. g.
 - 3) Rewidentu suojumi.
 - 4) Dāshabi preekšhiti.
 - 5) Preekšneezības un runas wihru wehleshana.
- NB. Pēe ee-ejas beedru kartes ufrahdamās.
Preekšneezība.

Puišis

war peeteittees manā bilshu un grahmatu drulatamā.
Ernsts Plates.

Beķera krahsus

ir isihrejama Riġā, Raflawas eelā Nr. 11.

Riġā, Peterb. Ahrrigā.
Terbatas eelā Nr. 21.

Isgatawo dāshabus
shuguna kapu kruštus
par fabriku zenam.
Terbatas eelā Nr. 21.
Isgatawotajš **J. Labzis.**

No finansministrijas.

Uf 1892. g. 13. novembri Wisaugstāfi apstiprinatā ministru komitejas nolehumā pamata agrako musturu 50 rbl., 25 rbl., 10 rbl., 5 rbl., 3 rbl. un 1 rbl. gabalu walās kreditbiletēm, las islaistas uf 1868. g. 13. februara Wisaugstāfā utāfa pamata, tā ari 25 rbl. gabalu kreditbiletēm, las islaistas uf 1880. g. 20. oktobra Wisaugstāfā utāfa pamata, pahrmainichanas beidsamais termins noteitšs

1. majā 1894. gadā.

Webz šha termina notezeschanas agrako musturu kreditbiletēs pēe Krona malfaschanam netihs preti nemtas un nebuhs obligatoriskās leetoschanai starp priwatpersonam.

Agrako musturu kreditbiletēm, turu pahrmainichana un leetoschana nobeidšas ar 1894. g. 1. maju, ir schahdas pasihšchanašs shmes:

- 1) Uf 1868. g. 13. februara utāfa pamata islaistām:
50 rbl. gabali, ar Keisara Petera I. gihmetni.
25 „ „ „ Zara Alekseja Michailowitscha gihmetni.
10 „ „ „ Zara Michaila Feodorowitscha gihmetni.
5 „ „ „ Zeelknaša Dmitriša Donskoja gihmetni.
3 „ „ „ islaiduma gada staitlis eepeestis biletu otrās puses widā.
1 „ „ „
- 2) Uf 1880. g. 20. oktobra utāfa pamata islaistēem:
25 rbl. gabaleem — balts krahsas beš kahdeem ispuschajumeem un sehgela otrā pusef.

Gewehrojams preekšch Balmeeras un apfahrtnes.

Zeenitai publikai pawehšju, ka no 1. janwara šh. g. manas fabrikas rašchajumi, tā: spirts, otščhischtschenoje, rums, konjaks, araks, balsams un dāschadi likeeri, tā ari dubult-schnabi un labs eekšchemes wihns par Riġas fabrikas un pagraba zenam teel pahrdoti

Balmeera

pee K. Krasting fga, Alksna fga namā, pee Gaujas tilta.

Ar augstzeēnibu

J. L. Blossfeldts,

destilatura, likeeru un balsamu fabrika
Riġā.

Pilnā Kerewijas ugunsapdrašhinaschanas beedribā,
dibinata 1827 Peterburgā.

Pilnigi eemalsjats pamat kapitāls 4,000,000 rbl.
Reserwes kapitāls 3,000,000 rbl.

General-agents: **R. John Hafferbergs,**

Riġā, Kungu eelā Nr. 22.

Suntāshu mahjitaja muishā ir pahrdodamas dāshabas ishabas leetas, mahjās un sehla leetas, weščas un ihgreeschamā maščina, weščas rullis, pletejama krahsus ar preekš hēstf. diwas fweesta maščinas, ihēetri brauzami figi, figu leetas, waikal wahgi un lamasas, dim-pahmit ahršemes fugas ragu lopi, ahršemes fugas juhtas, ahršemes aitas, dāshabi dāhrja rihtf, dāshabi semkopības rihtf, darba wahgi, darba ragawas, eksesu maščina u. t. t., u. t. t.

Suntāshu mahjitaja muishā, 17. janwari 1894. g.

2 Mahjitajš **C. Loppnowe.**

Seemeta

apdrašhinaschanas beedriba.

Wisaugstāfi apstiprinata 1872. g.
Pamata-kapitāls 1,200,000 rbl.
lihds ar eewehrojumu referwes kapitālu.
Apdraščina

pret ugunsbreesmam

wifadu kufinamu un nekufinamu ihpa-šchumu, preeš, fabrikas u. t. t.

Agenti: **Brahli Fraenfel,**

leel. Smilshu eelā Nr. 17, Reppiēna namā
Telefons Nr. 18.

Riġā, Riġā,
Kungu Haffer-
eelā berga
№ 22, namā.

Ro

Baltijas andeklu un dšiju manu-
fakturas fabeēdrības, Hengeragā,
par fabrikas zenam
dabujami

andekli un dšijas

wiņas leelāšs Riġas manufakturas
pahrdotawās, tā ari noliktawā pee

K. Lorch & beedr.,

Riġā, Kungu eelā Nr. 22,
pahrdotami.

S. Mlunana apgahdeēnā Jelgawā

dabonami Swehrinata Adwokata **A. Sterštes** tullojumā un pahrsrahdamajā:

Teesu Ustawi

pehž 1883. g. isdewuma uu turpinajumeem lihds 1893. gadam.

Ustawu satwars:

- 1) Teesu eestahdijumu satwersme.
- 2) Ustaw par ziwilteesaschannu.
- 3) Nolikumi par notariālo fahrtibu.
- 4) Ustaw par kriminalteesaschannu.
- 5) Ustaw par Weera teesneschu spreescha-meem sodeem.
- 6) Pagasta teesu Ustaw.

Malfā 2 rbl., pa pastu peesuhtot 2 rbl. 20 kap.,
eefeeti 2 rbl. 40 kap., pa pastu peesuhtot 2 rbl. 60 kap.

Peesihme. Schis otrās isdewums, fahihštinot ar pirmo, fatur toti dāuhš pahrgrošhjumus tehtā, las zehluschees jaunus likumus isdodot pehbejo ischeru gadu laikā, tā tā ap 1/4, dāfa tehta ir pahrgrofta, ari pantu staitli ir pahrgrošhjuschees Teesu Ustawošs.

Wihnu tirgotawa un schampannu fabrika

Universel

Grand Champagne.

sec, demi-sec, doux,
pehž Brantšchu parauga (pubešs ruhšis) pagatawētš no

Ludw. A. Schweinfurtha,

Riġā, Grehzneelu (Sinder) un Maršal-eelu stuhri.

Peē „Gulbja“.

Modes pretschu pahrdotawa

Riġā, Kalku eelā Nr. 37, netahlu no rohtuša (blāhs manai dšiju pahrdotawai pee „Gulbja“)

Baur šho pašinoju, tā šho manu magāšinu apalkšā un pētmā fahwā efmu no jauna pahrbudwejš un kreetni paplašhinajis pērēju labā, tā ari pretschu iswehle papilbinata is labakām fabrikām us to wišbagatigato.

It ihpāšhi eenehlu fefofčas preeš leelā dāuhšumā un par fabrikas zenu: Drehti fahschu apwešameem, paletofeem un ufwalleem. Drapi, buhstinn, tuhku, wadmā un pūwadmalu. Sehgelandekli preekš lugeem, leelakām un majakām laiwam, tā ari preekš cepataščanas, braušas (wesumu fegus). Andekli leelā iswehle, tā: Pinijas, Zaroflawas, Maftawas un Polandijas.

Turku andekli

no 10 kap. arščinu un dabrgali.

Preekš eeswehtichanas un balles kleitam: bramū, dibitu, fahschimū, rihpu, alpaku, zeiru, samtu, šihdu, atlasu, fatunus, kretonus, tā ari latatus no šhda, atlasa, fahschimira, buhstina un wišadas šalles. Wi-nas un wātetus dekus, grihdu dekus, tepikus, gardines, fahschukolemm, wafku drehti preekšgaldeem un preekšchanteem un zitas preeš.

Beš tam wehl atronas manā namā magāšine preekš seeweeshu un behrnu apgehrbeem, tā ari skolenu un ofšeeru tuhku u. t. t.

Wiņas preeš pahrdodu ar galwojumu.

Wandas wehstules suhtamas uf schahdu adreft: **P. M. Potapow,** Riġā.

Manā grahmatu uu bilshu drulatawā un Latweeshu grahmatu pahrdotawā Riġā, pee Petera basnijas, dabujamas

Jaunās Widsemes Weeshu grahmatas

wiřadšs eeshjumdš.

Ernsts Plates.

Illinojums.

Ēhš tam, kad no 11. līkš 15. janvārim 1894. g., pehš nofagijumeem, **islofeja** **Widfemes** **muischneeku** **muischnu** **Kredit-beedribas** **islaifās** **kīhlu** **šīhmes**, **Widfemes** **muischneeku** **muischnu** **Kredit-beedribas** **wiesdirekšija** **šaur** **šāo** **atlahti** **isfīno**, **kā** **fetofšas** **kīhlu** **šīhmes** **islofetās** **un** **kā** **tahs** **16. oktobri** **1894. g.** **beigs** **nešt** **prozentus**:

Ratweefšū datā.

Igaunu datā.

I. Ar marku „S“ apšīhmetas 4% kīhlu šīhmes.

ā **1000** fubr. rubf.: №№ 12655, 12956, 13168, 13306, 13483, 13532, 13964, 14029, 14128, 14393, 15234, 15324, 15325, 15754, 15842, 18597, 18722.
ā **500** fubr. rubf.: №№ 12862, 12863, 14901, 17317, 17318.
ā **100** fubr. rubf.: №№ 12639, 12678, 12707, 12883, 13070, 13134, 13278, 13388, 13500, 13665, 13879, 14253, 14302.

ā **1000** fubr. rubf.: №№ 10197, 10345, 10561, 10566, 10785, 11094, 11096, 11240, 11373, 11625, 11694, 11740, 12332.
ā **500** fubr. rubf.: №№ 10016, 10169, 10281, 10714, 11058, 11142, 11233, 14334, 14336.
ā **100** fubr. rubf.: №№ 10110, 10208, 10220, 10238, 12945.

II. 5% kīhlu šīhmes.

ā **1000** Alb. dašlderu: №№ 118, 228, 668, 1095, 1318, 1805, 2080, 2128.
ā **750** Alb. dašlderu: № 145.
ā **700** Alb. dašlderu: № 254.
ā **500** Alb. dašlderu: №№ 317, 330, 777, 1476, 1669.

ā **1000** Alb. dašlderu: №№ 1618, 1891, 2119, 2137, 2141, 3099.
ā **100** Alb. dašlderu: №№ 3656, 5369.

ā **1000** fubr. rubf.:

№	№	№	№	№	№	№	№	№	№	№
478	5211	8797	13394	17354	20125	21765	24901	27228	31640	36533
2421	5232	8872	13396	17355	20188	21774	24932	27229	31883	36684
2425	5347	8898	13543	17501	20192	21798	24941	27357	31884	37114
2544	5620	8916	13586	17509	20212	21982	25047	27362	31894	37142
2665	5688	9012	13677	17518	20242	21984	25085	27402	31895	37149
2699	5771	9018	13723	17759	20244	22014	25093	27672	31919	37436
2827	5800	9151	13863	17949	20307	22087	25439	27699	31921	37810
2833	6042	9152	14718	17957	20319	22222	25472	27965	32241	38069
2902	6073	9241	14884	17965	20346	22264	25486	27969	32627	38271
3319	6117	9265	15122	17967	20505	22271	25494	27999	32920	38369
3320	6146	9494	15202	17977	20595	22344	25568	28300	32998	38436
3434	6175	9555	15263	18031	20617	22373	25570	28444	33014	38462
3484	6177	9600	15403	18041	20715	22545	25598	28494	33071	38690
3490	6178	9618	15802	18055	20716	22621	25909	28567	33075	38871
3493	6329	9767	15876	18163	20720	22627	25910	28573	33079	39015
3494	6351	9821	15951	18320	20779	22724	25927	28714	33151	39104
3502	6388	9831	16095	18393	20785	23061	26011	28749	33175	39127
3557	6394	9840	16097	18474	20907	23140	26052	28840	33240	39164
3599	6426	9844	16236	18481	20962	23151	26065	28880	33768	39367
3694	6431	9968	16347	18877	21026	23184	26110	28895	33772	39496
3707	6672	10064	16450	19016	21157	23257	26196	28971	33789	39717
3753	6802	10104	16513	19066	21307	23513	26204	29049	33822	39826
3775	6821	10258	16568	19074	21311	23527	26205	29160	33868	40949
3920	6854	10311	16589	19075	21328	23528	26293	29227	33959	41187
4018	6888	10520	16604	19206	21336	23665	26471	29251	33969	41525
4120	6911	10615	16641	19223	21342	23666	26583	29411	34378	41940
4185	7051	10633	16646	19461	21353	24000	26586	29461	34379	41964
4262	7076	10730	16753	19472	21382	24026	26684	29556	34383	42120
4367	7176	10815	16763	19498	21397	24070	26830	29607	34804	42144
4376	7187	10934	16848	19501	21406	24224	26831	29672	34864	42173
4379	7224	10977	16849	19510	21409	24238	26874	30078	34891	42515
4446	7270	10991	16862	19551	21413	24249	26886	30395	34976	
4486	7498	11073	16874	19721	21418	24363	26904	30645	34991	
4559	8052	11107	16897	19773	21444	24492	26967	30652	35085	
4697	8062	11219	16902	19849	21480	24493	27028	30687	35494	
4792	8064	11220	16929	19880	21483	24576	27059	30871	35682	
4816	8083	11281	17038	19894	21488	24610	27065	30966	35707	
4982	8250	11356	17045	19898	21671	24622	27091	31077	35709	
4986	8290	11550	17108	19929	21733	24627	27094	31102	35984	
5029	8556	11895	17336	19945	21747	24674	27154	31390	36005	
5181	8690	12536	17338	19949	21749	24678	27161	31454	36205	
5198	8704	12602	17341	20046	21763	24700	27207	31638	36458	

ā **550** fubr. rubf.: № 12590.

ā **500** fubr. rubf.:

№	№	№	№	№	№	№	№	№	№	№
984	6210	11296	16182	16653	18010	18880	19792	20328	22357	26603
2433	6829	11599	16186	16942	18093	18901	19816	21364	22889	26981
4603	6979	11670	16188	17206	18098	19160	19817	21516	22965	29264
4758	7654	11945	16197	17246	18245	19169	19824	21544	22971	
5004	7956	12090	16276	17373	18248	19255	19856	21558	23790	
5084	8675	12393	16491	17376	18333	19313	19959	21611	25349	
5562	8752	12464	16533	17572	18665	19318	20013	21620	25377	
5716	10507	13366	16536	17586	18687	19703	20268	21868	25941	
5977	10996	14990	16583	17589	18714	19739	20269	22032	26211	
6201	11110	16138	16622	17919	18789	19778	20315	22038	26215	

ā **100** fubr. rubf.:

№	№	№	№	№	№	№	№	№	№	№
2920	5979	9884	14204	16675	17554	18967	19608	19921	23307	25946
2926	6066	10242	14298	16680	17597	18975	19609	20023	23311	26078
3142	6155	10400	14443	16779	17609	18980	19613	20024	23315	26658
3419	6239	10658	14733	16953	17691	18984	19634	20067	23330	26750
3585	6451	11019	14734	17019	17831	19007	19686	20071	23345	27740
3622	6876	11165	14925	17077	17837	19011	19706	20254	23373	27758
3844	7155	11365	14997	17079	17863	19042	19712	20279	23388	27996
4244	7551	11659	15035	17140	18013	19104	19758	20936	23391	28080
4280	7923	11890	15242	17220	18016	19109	19800	21324	23811	28477
4545	8047	12481	15706	17221	18128	19136	19843	21385	23823	30318
4628	8222	13159	15905	17401	18135	19174	19871	21742	24115	31338
4635	8451	13602	15924	17410	18154	19337	19872	22001	24200	31559
5285	8461	13619	16147	17412	18471	19342	19875	22669	24649	
5429	8614	14003	16278	17415	18578	19348	19891	22670	25830	
5438	9282	14004	16341	17417	18796	19601	19902	23106	25842	
5787	9464	14035	16584	17486	18952	19606	19920	23252	25849	

№	№	№	№	№	№	№	№	№	№	№
318	3056	6232	8589	14433	15757	18904	21800	24237	25877	28101
348	3173	6235	8657	14445	15797	18924	21835	24261	25889	28109
431	3228	6294	8663	14468	15824	18927	21837	24290	25892	28149
472	3292	6629	8914	14473	15846	18957	21965	24365	25947	28471
503	3309	6638	8928	14494	15854	19006	21969	24366	26121	28477
532	3419	6702	8974	14513	17063	19232	21990	24367	26137	28629
554	3439	6958	9018	14866	17068	19289	22665	24431	26161	28636
719	3595	7013	9039	14870	17094	19290	22671	24433	26188	28655
744	3646	7014	9041	14890	17567	19746	22805	24545	26212	28762
785	3703	7024	9161	14960	17589	19758	22877	24551	26368	28778
801	3736	7231	9310	15036	17593	20014	22896	24589	26467	28796
866	3858	7275	9361	15037	17783	20050	22923	24703	26487	28979
903	3871	7353	9461	15041	17849	20339	22924	24735	26491	29063
1003	4212	7357	9764	15046	17855	20414	22941	25046	26509	29380
1010	4214	7388	9768	15047	17874	20416	22943	25054	26650	29400
1051	4223	7490	9775	15062	17963	20439	22948	25070	26726	29585
1296	4259	7493	9874	15064	18092	20522	23008	25077	26733	29613
1355	4300	7581	10367	15089	18112	20526	23067	25092	26735	29757
1459	4681	7700	10751	15225	18291	20825	23095	25164	26754	29851
1518	4756	7709	11044	15243	18442	20851	23177	25231	26766	29954
1928	4938	7836	11546	15246	18621	20889	23679	25302	26790	29978
2020	4977	7838	11561	15258	18665	21111	23690	25367	26827	30018
2095	4985	7936	12061	15261	18671	21118	23691	25427	27296	30039
2162	5044	7967	12316	15355	18696	21309	237			

A. Kuras no finamā, eekawās peewestā islofejuma gada 17. oktobra beigufchās nest procentus.

Ratweefchu datā.

Igauņu datā.

I. Ar marku „S“ apfīhmetas 4% kīflu sīhmes.

à 1000 fubr. rubl.: №№ 13730 (1892), 14466 (1891), 14697 (1893), 15277 (1892), 39321 (1892).

à 500 fubr. rubl.: №№ 10012 (1891), 10134 (1893), 10271 (1893), 10413 (1893), 10482 (1893), 10484 (1893), 11144 (1893).

à 300 fubr. rubl.: № 12943 (1892).

à 100 fubr. rubl.: №№ 10050 (1893), 10218 (1893).

à 500 fubr. rubl.: №№ 13245 (1892), 15238 (1893).

à 100 fubr. rubl.: №№ 12706 (1892), 12980 (1891), 13057 (1893), 13782 (1886), 14067 (1889), 14542 (1886), 14678 (1892), 15867 (1893), 19063 (1891).

II. 5% kīflu sīhmes.

à 1000 Alb. dahfberu: № 2072 (1893).

à 1000 fubr. rubl.: № 2454 (1893), № 9659 (1893), № 17344 (1893), № 19784 (1893), № 23681 (1893).

à 500 Alb. dahfberu: № 1619 (1893).

à 500 fubr. rubl.: № 3604 (1893), № 14432 (1893), № 18789 (1893), № 20879 (1893), № 23947 (1893).

à 100 Alb. dahfberu: №№ 2980 (1892), 3268 (1889), 14729 (1893).

à 100 fubr. rubl.: № 3970 (1893), № 15003 (1893), № 19281 (1893), № 21094 (1893), № 23977 (1893).

Table with 5 columns of numbers and years for 1000 fubr. rubl. category.

Table with 5 columns of numbers and years for 500 fubr. rubl. category.

à 500 fubr. rubl.: №№ 12028 (1893), 17240 (1892), 18231 (1890), 19315 (1892), 19822 (1892), 22680 (1893), 25395 (1891), 27099 (1892), 30579 (1893).

à 100 fubr. rubl.: № 3280 (1893), № 5083 (1889), № 9553 (1893), № 17263 (1893), № 21872 (1893).

Table with 5 columns of numbers and years for 500 fubr. rubl. category.

Table with 5 columns of numbers and years for 100 fubr. rubl. category.

à 100 fubr. rubl.: № 2574 (1893), № 5451 (1892), № 11409 (1893), № 19624 (1893), № 22917 (1893).

B. Kuras no 17. aprila pehz islofejuma beigufchās nest procentus.

Senatā ufsatamā kīflu sīhme.

Large table with multiple columns of numbers and years, likely a ledger or account book.

Large table with multiple columns of numbers and years, likely a ledger or account book.

Widsemes muišneeku muišchu kredit-beedribas wirsdirekzija:

Wirsdirektors: J. v. Golongue.

Wirsdirektors: G. barons Saž.